PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 30 lir

Leto XVI. - Št. 92 (4555)

TRST, sobota 16. aprila 1960

Fanfani bo odgovoril Gronchiju po praznikih

Glasilo KA «Il Quotidiano» že grozi s «prostimi strelci»

Po razgovoru s Fanfanijem je Togliatti izjavil, da se bo KPI odločila, ko bo znan program nove vlade - Reale meni, da so dobre perspektive za vlado levega centra s KD, PSDI in PRI - Danes bo Fanfani sprejel Nennija in poslance iz mešane skupine

(Od našega dopisnika)

RIM, 15. — Fanfani je začel posvetovanja s predsedniki parlamentarnih skupin. Ob 16 je sprejel Togliattija in Terracinija, s katerima se je zadržal v razgovoru skoraj eno uro. Novinarjem je Togliatti izjavil, da še čakajo na program nove vlade in da bodo takrat zavzeli stališče. Tudi glede zaupnice Fanfanijevi vladi je Togliatti poudaril, da bodo odločili, ko se bo predstavila poslanski zbornici.

Za Togliattijem in Terracinijem je Fanfani sprejel Laura in Covellija za PDI. Tudi z njima se je razgovarjal skoraj eno uro. Po razgovoru sta izjavila novinarjem, da sta Fanfanija poslušala in odgovarjala na njegova vprašanja, da pa še nista mogla ugotoviti točno, kakšna je njegova politična formula in njegovi cilji, in zato čakata na nadaljnji razvoj. Na vprašanje, če se Fanfani orientira k levemu centru in k vzdržanju socialistov, sta odgovorila, da sta to skušala ugotoviti.

Sledili so De Caro, Malagodi in senator Bergamasco za PLI. Iz njihovih izjav izhaja, da PLI nasprotuje vsakršni obliki vlade, ki bi računala s podporo ali z vzdržanjem socialistov.

Razgovor z Robertijem in Franzo (MSI) je bil zelo kratek. Bistvo tega razgovora je bil, po besedah poslanca Robertija, da so si prisrčno voščili velikonočne praznike.

Nato je Fanfani sprejel republikanskega poslanca Reala in Macrellija. Reale je dal novinarjem naslednjo izjavo: «Naš prvi stik je okrepil naše mnenje, da obstajajo dobre perspektive za uspeh vlade levega centra, ki bi jo sestavljali KD, PSDI in PRI». Na vprašanje, če računa z vzdržanjem socialistov, je Reale odgovoril: «Vsak razume kar hoče. Želimo si, da bi tisti, ki morajo razumeti, prav razumeli». Macrelli pa, ki je pravkar prišel, je dodal: «Intelligenti pauca!». Nato je Macrelli pojasnil novinarjem, da se je zadržal nekoliko dlje, ker je hkrati tudi predsednik mešane skupine poslancev, v kateri so neodvisni monarhisti, Ferrarotto od Comunità, poslanec Doline Aosta in trije južnotirolski poslanci. Tudi Malagodija so novinarji vprašali, ali se bodo socialisti vzdržali. Odgovoril jim je, da bodo o tem razmislili socialisti sami.

Po razgovoru je Saragat izjavil novinarjem, da je imel prisrčen razgovor s Fanfanijem in da je prepričan, da bo Fanfani uspel.

Ko je zapuščal sedež skupine demokrščanskih poslancev, so mu novinarji zastavili vrsto vprašanj; odgovoril jim je, da bo jutri imel razgovore še z ostalimi predsedniki poslanskih in senatorskih skupin, najprej z Nennijem in Cianco, nato pa s člani mešane skupine, končno pa še z Guijem in Piccionijem. S temi poslednjimi šele prihodnji torek.

Dopoldne se je sestalo vodstvo KD in je po poročilu političnega tajnika Mora in diskusiji izreklo svojo solidarnost Fanfaniju in mu želelo uspeha pri pogajanjih za sestavo nove vlade na podlagi načel, ki vodijo politično dejavnost KD.

Kakšne perspektive ima Fanfani glede vlade levega centra? Na papirju bi ne smelo biti nobenih nepremostljivih težkoč ali ovir; dejansko pa zadeva ni tako preprosta. Vodstvo njegove stranke se je sicer odločilo za poskus take vlade, ki mora za svoj obstoj računati najmanj z vzdržanjem socialistov; pa tudi v primeru, da socialisti glasujejo za vlado, so njihovi glasovi v vsakem primeru odločujoči. Kaj bo na tako vlado rekla strankina desnica (pristaši Bonomija, Scelbe in Andreottija)? V tej poslednji krizi so bili vsi zelo tiho in niso hoteli javno nastopiti proti poskusu vlade levega centra. Skratka: kakor da jih sploh ni. Toda ofenziva proti vladi levega centra se je začela drugje. Spregovoril je predsednik ACI (italijanske katoliške akcije), ki je v dvomesečniku ACI «Iniziativa» objavil članek z naslovom «Imeti je treba jasne pojme», v katerem sicer ne napada neposredno vlade levega centra, pravi pa, da smo imeli v Italiji znaten napredek na vseh področjih gospodarskega življenja, kljub «sistematični sabotaži» levice v parlamentu, v deželnih in občinskih upravah, in se vprašuje, kakšen bi bil ta napredek, če bi se bila levica zadržala drugače. S tem pa da nikakor ne namerava izvajati pritiska na svobodno izbiro njegovih prijateljev na težavnem političnem področju. Na koncu obžaluje, da je med katoliško mislečimi ljudmi tolikšna razprtja na področju politike, in se zavzema za neko nemogočo stranko dobrih ljudi, ki naj bi skrbela predvsem za občo korist, ne pa za koristi posameznikov. Nerodnost pa je v tem, da še niso iznašli občeveljavnega merila, na podlagi katerega bi mogli točno določili, kaj je obča korist v družbi, ki temelji na izkoriščanju človeka po človeku. Za Malagodija je obča korist eno, za Nennija nekaj povsem nasprotnega; za krščansko demokracijo pa nekaj tretjega (pa tudi za demokristjana, ki je hkrati tovarnar, je obča korist nekaj drugega, kot za delavca, ki dela v njegovi tovarni!). Pozivanje k enotnosti in ljubezni med tovarnarji in delavci pa se je vedno končalo ne v občo korist, ampak v izključno korist tovarnarjev!

Nadaljnji, to pot odkrit napad na vlado levega centra pa prihaja od glasila katoliške akcije in mestnih odborov (comitati civici) «Il Quotidiano», ki napoveduje, da se bodo njeni pristaši (nekako tretjina poslancev KD), v primeru, da pride res do sestave vlade levega centra, proti taki vladi borili do kraja, in to v primernem trenutku (prosti strelci?).

Po drugi plati pa so se nasledÂnje kulturne publikacije: «Democrazia moderna», «Comunità», «Critica sociale», «Democrazia liberale», «Il ponte», «Il mulino», «Itinerari», «Nord e Sud», «Paradosso», «Stato democratico», «Ulisse», v skupni izjavi izjasnile za preokret v italijanskem političnem življenju v smeri demokratične levice, hkrati pa poudarjajo, da je parlament danes v stanju rešiti vladno krizo z jasno politično izbiro.

Tudi uvodnik, ki ga prinaša jutrišnja številka glasila KD «Il popolo», poudarja v bistvu, da KD nima drugega izhoda, kakor v levo, ker je taka usmeritev nujna posledica dejstva, da je KD izšla iz odporniškega gibanja in protifašistične borbe, in ker jo tudi njena krščanska načela vodijo v to smer.

A. P.

—«»—

Koča Popović pred odhodom v Azijo

BEOGRAD, 15. — Predsednik republike Maršal Tito je sprejel danes državnega tajnika za zunanje zadeve Koča Popovića, ki odhaja jutri na uradni obisk v Afganistan, Pakistan, Indijo in Združeno arabsko republiko. Predvideva se, da bo Koča Popović ostal na poti okrog tri tedne.

Poročilo SZDLJ o delu med IV. in V. kongresom, ki se začne v ponedeljek

Razvoj FLRJ v zadnjih sedmih letih Kunc poudarja pomen «Dneva Afrike»

V. kongresa SZDLJ se bodo udeležile delegacije 35 socialističnih in delavskih strank - Protest vlade FLRJ pri francoski vladi

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 15. — Zvezni odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije ugotavlja v poročilu kongresu o delu v pretekli dobi, da je bila doba od IV. do V. kongresa, doba velikih težav in hkrati največjega gospodarskega in družbenega vzpona. To je doba uveljavljanja jugoslovanskega družbenega političnega sistema in krepitve vloge in pomena Socialistične zveze v gradnji socializma. Bistveno obeležje te dobe so razvoj in poglobitev socialistične demokracije in idejna politična enotnost, kar je prispevalo k utrditvi neodvisnosti Jugoslavije in k povečanju njene vloge v mednarodnem življenju.

Zvezni odbor Socialistične zveze ugotavlja, da je v preteklih 7 letih prišlo v mednarodnem življenju do pozitivnih sprememb. Po letih hladne vojne se je začel proces popuščanja mednarodne napetosti, uveljavljanja politike aktivne koeksistence, razpadanja kolonializma, okrepila se je vloga izvenblokovskih držav. Nagel razvoj znanosti in tehnike, razvoj svetovnega gospodarstva, osvobodilne borbe zatiranih narodov in krepitev vloge delavskega razreda je pripomogel, da se socializem kot svetovni proces prebija skozi vse razpoke sodobne družbe. Socialistična zveza se je dosledno borila za politiko miru, aktivne koeksistence in enakopravnih odnosov med narodi in s to svojo dosledno politiko utrdila svoje prijateljstvo z mnogimi državami in si pridobila številne nove prijatelje, posebno v Aziji, Afriki in Latinski Ameriki.

Pri izvajanju te politike se je Jugoslavija morala boriti proti poskusom izolacije, vmešavanju v njene notranje zadeve, napačnemu prikazovanju stvarnosti. «Za časa četrtega kongresa, poudarja poročilo, je bila Jugoslavija še vedno pod močno politično in gospodarsko blokado držav Vzhodne Evrope. Po zaslugi svoje načelne politike in sprememb, do katerih je medtem prišlo v Sovjetski zvezi in v drugih socialističnih državah, se je pričel proces normalizacije odnosov, ki se nadaljuje, čeprav ne brez težav. Pozitivni rezultati, ki so bili doseženi v odnosih s socialističnimi državami, dajejo spodbudo, da se na sporna vprašanja, ki še obstajajo, gleda z večjim realizmom, mirneje in hladnokrvneje z namenom, da bo s časom sama praksa ocenila pravilnost teh oziroma drugih pogledov.»

V obširnem poročilu na 86 straneh brošurnega formata prikazuje zvezni odbor gospodarski položaj Jugoslavije v času IV. kongresa, uveljavljanje novega gospodarskega sistema in njegove uspehe, razvoj in rezultate delavske in družbene samouprave, komunalnega sistema, socialne politike, zdravstva in uspehe, dosežene na področju šolstva, znanstveno — raziskovalnega in ideološko — političnega dela, družbene vzgoje mladine in izobrazbe delavcev. V poročilu se med drugim govori o delu osnovnih organizacij in višjih organov Socialistične zveze in njihovem sodelovanju z drugimi organizacijami v Jugoslaviji in v inozemstvu.

V poročilu se med drugim ugotavlja, da je od leta 1952 do 1959 jugoslovansko gospodarstvo skoraj podvojilo narodni dohodek, industrijska proizvodnja se je povečala za 2.4-krat, kmetijska proizvodnja je bila lani za 50 odstotkov večja od predvojne. Zadnjih 7 let je v gospodarstvu našlo zaposlitev novih 900.000 delavcev in nameščencev; skupno z družbenim sektorjem je bilo zaposlenih nad 1,100.000 ljudi.

Z razvojem komunalnega in gospodarskega sistema so se dohodki občin povečali od 66 na 174 milijard, med njimi se je povečal dotok v investicijske sklade od 6.7 na 127 milijard. Pred uvedbo komunalnega sistema je imela Jugoslavija 329 okrajev, 24 mest, 244 mestnih občin in 3912 ostalih občin. Danes ima Jugoslavija 75 okrajev in 816 gospodarsko močnih občin.

V poglavju o mednarodnem sodelovanju se med drugim ugotavlja, da je Socialistična zveza v tej dobi razširila in razvila sodelovanje s socialističnimi in drugimi organizacijami in gibanji na svetu. Pri tem se posebno poudarja plodno sodelovanje s Socialistično stranko Italije. Za časa normalizacije odnosov med Jugoslavijo in socialističnimi državami so bili vzpostavljeni prvi stiki med Socialistično zvezo in ljudskofrontovskimi organizacijami nekaterih socialističnih držav. Toda z obnovitvijo protijugoslovanske gonje je bil prekinjen pozitivni razvoj v vzpostavljanju sodelovanja. Poleg tega so na odnose in sodelovanje z omenjenimi organizacijami v teh državah vplivale tudi razlike med Socialistično zvezo in temi organizacijami v organizacijski strukturi, prostoru, mestu in vlogi teh organizacij v notranjem življenju države kakor tudi razlike v stopnji razvitosti mednarodnih stikov.

Po najnovejših podatkih se bodo V. kongresa Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, ki se bo začel v ponedeljek v Beogradu, udeležile delegacije, oziroma opazovalci 35 socialističnih in delavskih strank in naprednih gibanj iz 28 držav Evrope, Azije, Afrike in Latinske Amerike. Udeležbo svojih zastopnikov na kongresu je napovedalo še osem strank oziroma gibanj. Danes so prispele v Beograd številne inozemske delegacije in opazovalci. Med njimi tudi delegati afriške narodnoosvobodilne fronte, Socialistične stranke Italije in glavni urednik «Unità» Aldo Tortorella, ki se bo kongresa udeležil kot opazovalec KPI.

Zastopnik državnega tajništva za zunanje zadeve Drago Kunc je na današnji tiskovni konferenci v zvezi s proslavo «dneva Afrike» ugotovil, da je močno osvobodilno gibanje zajelo vso Afriko in da je njegov osnovni cilj likvidacija kolonializma. «Ne dvomimo, je poudaril Kunc, v uspešen konec tega naprednega procesa, ki bo velik prispevek k miru in stabilnosti na svetu. Zato Jugoslavija s simpatijami in vsestransko podporo spremlja napore in uspehe narodov Afrike v borbi za osvoboditev in njihova stremljenja za izgradnjo boljšega življenja.»

Kunc je ugotovil, da narodi Afrike postajajo subjekt mednarodne politike in v svojih naporih, da si zagotove neodvisen razvoj, zasledujejo politiko miroljubne koeksistence. To je velik prispevek k naporom za ohranitev miru in uveljavitev listine Združenih narodov in za krepitev OZN. Kunc je nadalje ugotovil, da se prva petletnica Bandunga proslavlja v znamenju nadaljnjega povečanja pomena in vloge držav Azije in Afrike in uveljavitve načela Bandunga. Sedanje izboljšanje mednarodnega položaja je potrdilo pravilnost načela Bandunga in politike neodvisnih izvenblokovskih držav. Kunc je poudaril, da napori držav Azije in Afrike, da utrde mir na svetu, in njihova privrženost načelom OZN pomenijo pomemben materialni činitelj in moralno silo v naprednih naporih človeštva v borbi za mir. «Posebno nas veseli dejstvo, je poudaril Kunc, da ima Jugoslavija s temi državami tesne prijateljske stike in vsestransko sodelovanje.»

Zastopnik državnega tajništva je pozitivno ocenil poročilo o razgovorih Nehru-Naser in poudaril, da prispevajo stiki državnikov izvenblokovskih držav h krepitvi njihove konstruktivne vloge v sedanjih naporih za izboljšanje odnosov med državami na svetu.

Kunc je nato obvestil novinarje, da je jugoslovanska vlada v noti, ki jo je nedavno izročila francoski vladi, protestirala zaradi ustavljanja jugoslovanskih ladij na odprtem morju, in poudarila, da tako ravnanje francoskih vojnih ladij kaže, da gre za sistematično akcijo francoske vojne mornarice, s katero se jugoslovanska vlada ne more pomiriti. Jugoslovanska vlada je zahtevala od francoske da sprejme odločne ukrepe, da preneha ustavljanje jugoslovanskih trgovskih ladij na odprtem morju.

V nedavni razpravi o nemških oporiščih v Španiji in v zahodnonemškem Bundestagu je prišlo do grobih napadov na Jugoslavijo. Kunc je izjavil, da je to tem bolj obsodbe vredno, ker gre za državo, ki je dala toliko žrtev za svobodo in neodvisnost v borbi proti fašističnim napadalcem.

Kunc je nadalje obvestil novinarje, da bo mešana jugoslovansko-romunska komisija, ki proučuje vprašanje gradnje hidrocentrale v Džerdapu, na sedanjem zasedanju v Bukarešti sestavila končno poročilo o tem vprašanju in ga predložila obema vladama, ter da bo jugoslovanska vladna delegacija navzoča na slovesnosti proglasitve neodvisnosti Toga.

Izjave Carapkina pred odhodom iz Ženeve

Začenja se intenzivna faza pogajanj in ozračje je boljše ko kdaj koli prej

Selwyn Lloyd o zakoniku o dobrem «mednarodnem vedenju» - «New York Times» meni, da je bilo na konferenci v Washingtonu «malo ali nič» storjenega za odstranitev nesoglasij med zahodnimi zavezniki

ŽENEVA, 15. — Ob odhodu iz Ženeve v Moskvo, kjer bo ostal ves čas prekinitve dela konference o prepovedi jedrskih poizkusov, je voditelj sovjetske delegacije Carapkin izjavil, da prehajajo pogajanja sedaj v «intenzivno fazo», ter da je ozračje «boljše, kakor je bilo kdajkoli v zadnjih šestih mesecih».

Izjavil je zatem, da so tri delegacije odločene storiti vse, kar morejo, da pospešijo podpis pogodbe o dokončni ustavitvi jedrskih poskusov, in je izrekel zadovoljstvo, ker so zahodne delegacije sprejele sovjetski predlog od 19. marca, ki povezuje v okvir pogodbe, ki naj ne zajema podzemeljskih eksplozij, ki so šibkejše od 4.75, dodaten moratorij v zvezi s temi eksplozijami.

Na vprašanje, kakšno trajanje se predvideva za ta moratorij, je sovjetski delegat izjavil: «Sedaj sem prepričan, da tisti, ki bo naslednik predsednika Eisenhowerja prihodnjega januarja, ne bo skušal obnoviti jedrskih poskusov. Sicer pa si danes nihče ne bi upal iti glede tega nazaj. Pritisk javnega mnenja je premočan, da bi si kdo upal v to smer, celo v ZDA».

WASHINGTON, 5. — Angleški zunanji minister Selwyn Lloyd pa je pred odhodom v London izjavil, da je zelo zadovoljen z rezultati konference zunanjih ministrov v Washingtonu. Dejal je, da je bilo napravljenega mnogo zelo koristnega dela, vendar pa ni mogoče misliti, da bo sestanek najvišjih rešil vse probleme. Vsekakor pa bo zelo koristen.

Ob prihodu v London pa je Selwin Lloyd dejal, da so se v Washingtonu naglo sporazumeli in da bodo na konferenci najvišjih verjetno najprej govorili o razorožitvi, zatem pa o odnosih med Vzhodom in Zahodom ter o Nemčiji in Berlinu.

Na vprašanje časnikarjev, ali «zakonik o dobrem mednarodnem vedenju» lahko ima kako praktično veljavnost, je britanski minister odgovoril: «Tak zakonik bi morali proučiti v splošnem okviru odnosov med Vzhodom in Zahodom. Na obeh straneh se želi zmanjšanje napetosti. Toda kaj se pravzaprav s tem razume? Ničemur ne koristi stanje hladne vojne. To, kar mi želimo, je dejansko zmanjšanje napetosti. Mislim, da se moramo izogibati besedam, ki nimajo nobenega pomena. Po mojem mnenju bi moralo biti mogoče sporazumeti se o nekaterih načelih, o nekaterih pravilih, ki bi pripeljala do pravega sožitja. Sicer pa nobena stvar nam ne preprečuje poizkusa.»

Ameriški list «New York Times» pa piše danes, da je bilo na konferenci zunanjih ministrov «malo ali nič» storjenega za odstranitev nekaterih velikih nesoglasij med zavezniškimi vladami.

Dopisnik lista našteva naslednje tri vrste nesoglasij: 1. Ocenjevanje tega, kar namerava Hruščev doseči na konferenci najvišjih. 2. Določitev načina, kako naj bi Zahod odgovoril v primeru, da Hruščev uvede «linijo trdote in togosti» med konferenco najvišjih in po njej.

List dodaja, da je Francija sprožila vprašanje sporazuma med velesilami o omejitvi dobavljanja orožja novim afriškim državam, in dodaja, da so ostali udeleženci konference sprejeli s hladnostjo francoski predlog.

List dodaja, da so zahodne države «dosegle sporazum» glede načrta o Nemčiji in Berlinu, ki bo predložen na konferenci. List dodaja, da so zunanji ministri «soglasni v ugotovitvi, da bo ta načrt Sovjetska zveza zavrnila». V takem primeru bodo zahodne države upoštevale druge rešitve glede Berlina, «toda samo v zameno na nekatera jamstva».

Francoski zunanji minister de Murville je imel danes razgovor z ameriškim državnim tajnikom Herterjem.

V razgovoru z dopisnikom francoske radiotelevizije je de Murville med drugim izjavil, da zahodne države gredo za tem, da zakonito ne priznajo statusa quo, ki pomeni delitev Nemčije, in da skušajo najti način, da bo ta status quo ohranjen v mirnih pogojih, dokler ne bo mogoča združitev Nemčije.

«S svoje strani, je dodal de Murville, nisem mnenja, da razgovori o razorožitvi, ki trajajo v Ženevi že več tednov, lahko prinesejo mnogo konkretnih rezultatov pred konferenco najvišjih.

Pravo vprašanje je, vedeti ali bo med konferenco najvišjih mogoče doseči nekaj, kar bi nas spravilo na pot razorožitve, pa najsi gre za načelne sporazume, ali pa za nekatere začetne praktične ukrepe, ki bi nas spravili na to pot, ki jo vsi želijo».

—«»—

Zahteve koroških Slovencev novi deželni vladi

CELOVEC, 15. — Delegacija koroških Slovencev je obiskala te dni predsednika deželne koroške vlade Wedeniga, kateremu je izročila nov pismeni predlog o izvajanju člena 7 avstrijske državne pogodbe. Novi predlog zastopnikov slovenske manjšine se nanaša na vprašanja manjšinskega šolstva, na uporabo slovenščine kot uradnega in enakopravnega jezika pred sodišči in upravnimi ustanovami na Koroškem, o enakopravnosti Slovencev na kulturnem in gospodarskem področju in o izplačilu škode, ki so jo utrpeli Slovenci kot žrtve vojne in nacističnega preganjanja. Delegacija koroških Slovencev je izrazila željo, da nova deželna vlada vključi vprašanje uresničevanja pravic slovenske narodne manjšine v svojo programsko deklaracijo, ki jo bo prebrala pred deželno skupščino.

—«»—

40. obletnica KP Španije

MOSKVA, 15. — Današnja «Pravda» objavlja članek tajnice španske komunistične stranke Dolores Ibarrur ob 40. obletnici ustanovitve stranke. Dolores Ibarruri piše: «Španska komunistična stranka gre za tem, da spremeni sedanji položaj po mirni poti, s tem da ljudstvo dobi možnost izraziti svoje mnenje o političnem režimu, ki naj zamenja Francovo diktaturo. Komunistična stranka je mnenja, da je mogoče in zaželeno sodelovanje in sporazum z nekomunističnimi strankami in skupinami, in to ne samo danes, v borbi proti diktaturi, temveč tudi pozneje pri demokratičnem obnavljanju Španije. Mi gremo še dlje. V trenutku, ko se ustvarjajo pogoji, ki omogočajo sporazum in kompromis o konkretnem programu, bodo komunisti podpirali vsako opozicijsko strujo, ki teži po vzpostavitvi političnih svoboščin. Podpirali bodo tudi vlado liberalnega mnenja ki, čeprav ne bo taka vlada, kakršno dežela potrebuje, ne bo vsaj več Francova diktatura.» Na koncu pravi Dolores Ibarruri, da je razumevanje potreben pogoj za razvoj širokega državnega gibanja, ki naj prisili generala Franca, da zapusti oblast.

—«»—

«Discoverer XI»

VANDENBERG, 15. — Z letalskega oporišča Vandenberg v Kaliforniji so danes izstrelili satelit «Discoverer XI». Izstrelitev je uspela. Poskus pa predvideva tudi, da bodo kabino, ki je v glavi rakete, spet ujeli. Jutri bo druga stopnja rakete izstrelila kabino, v kateri so aparati. Več letal bo skušalo ujeti kabino, ko bo padala proti Zemlji.

Nekateri funkcionarji so izjavili, da bi uspeh bil velike važnosti v zvezi z načrtom «Mercury», ki predvideva pošiljatev človeka v vesolje. Do sedaj so napravili deset podobnih poskusov in nobeden ni uspel. Novi satelit je opremljen s posebnimi napravami, ki naj bi povečale možnost uspeha.

Nosilna raketa, ki so jo uporabili pri današnjem poskusu, je «Thor-Agena», dolga 28 metrov. Satelit je začel redno krožiti okoli Zemlje in napravi en krog v 92 minutah. Njegov perigej znaša 174 kilometrov, apogej pa 608 km. Ujeti bi ga morali ob Havajskih otokih po 17. krogu okoli Zemlje med 24. uro jutri in 1. uro v nedeljo. Koristna teža satelita znaša 136 kg.

Vsa francoska policija na delu da izsledi ugrabitelje Erika

Tisk poudarja, da zločin ne sme ostati nekaznovan, in poziva Peugeota, naj sodeluje s policijo

PARIZ, 15. — Vse policijske sile v Franciji so mobilizirane, da izsledijo ugrabitelje malega Erika Peugeota, katerim je oče otroka plačal 50 milijonov frankov, da so mu otroka vrnili. Zločinci bodo gotovo skušali najti kako zatočišče v pričakovanju, da popusti obroč, ki se vedno bolj krči okoli njih. Ker so zločinci otroka vrnili, ne tvegajo sedaj več giljotine, pač pa dosmrtno ječo. Roland Peugeot je plačal odškodnino za izpustitev malega Erika v bankovcih. Ni znano, ali so bili bankovci zaznamovani. Zdi se, da ni plačal celotnega zneska, ki so ga zahtevali ugrabitelji, ker je prišlo do nekega «sporazuma».

Takoj po vrnitvi ugrabljenega otroka je ravnatelj policije odredil, naj začne delovati njegov načrt, na podlagi katerega so mobilizirali policijo vse Francije. Notranji minister je izjavil, da gre «za največji lov na človeka», kar jih je kdaj bilo v Franciji. Znak za začetek akcije so vse policijske postaje v Franciji dobile z neverjetno hitrostjo. Zadostovalo je le nekaj minut, da so ukaz dobili skoraj po vsej Franciji. Zastražili so vse obmejne prehode in jih strogo nadzorujejo.

Neki policijski funkcionar je danes izjavil, da je policija ignorirala pogajanja med družino Peugeot in ugrabitelji, da prepreči hujše. Toda sedaj je prišel trenutek obračuna. Zdi se, da oče ugrabljenega otroka odklanja sleherno sodelovanje s policijo in pravi, da ni zahteval posredovanja policije, pač pa samo vrnitev otroka.

Mali otrok je izjavil, da ga ugrabitelji niso odpeljali daleč, pač pa v stanovanje v pritličju neke hiše v bližini njegovega stanovanja. Dodal je, da mu niso storili nič hudega.

Včeraj zjutraj je Roland Peugeot dobil pismo ugrabiteljev, v katerem je bilo rečeno, da je njegov sin zdrav in živ ter da je njegovo življenje odvisno od molka. Sledila so navodila, kako naj položi 50 milijonov, in obljuba, da bo Erik vrnjen v teku noči. Kmalu zatem je Peugeot odpotoval z avtomobilom s potrebnim denarjem. Ves dan in ves večer je nato potekal v nestrpnem čakanju in šele okoli enih popolnoči so ugrabitelji pustili malega Erika pred barom. Otrok je bil zelo miren ter se je nasmihal vsem klientom. Na razna vprašanja je z nasmeškom odgovarjal, da se ni nič bal in da sta dva «gospoda» z njim dobro ravnala. Policija je vzela otroka v varstvo, ob 1.15 pa je obvestila Rolanda Peugeota, da lahko pride ponj.

Danes je imel Peugeot tiskovno konferenco, na kateri je med drugim izjavil: «Ravnal sem popolnoma sam, brez pomoči policije. Mislim, da je bil to najboljši način. Zelo sem srečen. Zahvaljujem se vsemu tisku za njegove napore. Moja žena in jaz sva tisku zelo hvaležna za pomoč».

Načelnik prve brigade premične policije komisar Gillet je izjavil, da bodo storili vse, da čimprej izsledijo ugrabitelje. Iskanje se je začelo takoj po ugrabitvi, toda na podlagi dogovora s starši otroka, niso hoteli alarmirati ugrabiteljev, ker bi jih s tem lahko pripravili do kakega nepopravljivega dejanja. Komisar je dodal, da za sedaj nimajo konkretnih elementov in preiskava bo lahko tudi dolga. Na vsak način ni mogoče še nič povedati glede plačila odškodnine za otroka in načina, kako je bila plačana.

Današnji tisk odločno zahteva, naj se stori vse, kar je v človeški moči, da se izsledijo ugrabitelji. «France Soir» poudarja, da očetje in matere ne bodo pomirjeni, dokler ne bodo ugrabitelji aretirani. «Če bi ta zločin ostal nekaznovan, nadaljuje list, bi drugi zločinci dobili spodbudo za take izsiljevalne zločine. Dokler je bil otrok v nevarnosti, je neopredeljen človeški zakon nalagal njegovemu očetu, da se ukloni zahtevam tistih, ki so ugrabili otroka, policija pa, da ne ovira naporov. Danes se je Erik vrnil k svojim. Moralni zakon nalaga kaznovanje krivcev, zatoda se drugim staršem, ki so manj bogati, prihrani podobno ali hujše vznemirjenje. Nobena obveznost z zločinci sprejeta v nujnostnih okoliščinah ne more veljati. Policija mora biti obveščena o vsem, kar ji lahko pomaga pri njenem delu, in potrebno je, da naglo nastopi. Nikoli do sedaj na vsem svetu niso mogli ugrabitelji imeti koristi od svojega zločina. Potrebno je za vsako ceno preprečiti, da bi ugrabitelji malega Erika bili prvi.»

Pred novo protestno stavko domorodcev v Južni Afriki

Izjave kanadskega časnikarja, ki so ga bile južnoafriške oblasti aretirale - Brazilija prekinila odnose z Južno Afriko

JOHANNESBURG, 16. — Južnoafriška policija se pripravlja na akcijo proti stavki Afričanov v prihodnjem tednu. Afriški narodni kongres, ki ga je južnoafriška vlada postavila izven zakona, je raztrosil včeraj na tisoče letakov med domorodci na področju Johannesburga s pozivom, naj takoj po veliki noči začnejo enotedensko stavko.

Načelnik policije je sinoči objavil izjavo, s katero ponuja, «zaščito policije vsem tistim, ki bodo hoteli v torek iti na delo».

Kanadski časnikar Norman Phillips, ki so ga bile južnoafriške oblasti aretirale, in ki je po izpustitvi prišel včeraj v London, je izjavil, da je politika segregacije v Južni Afriki pod vplivom tajne družbe «Bruderbond», ki je podobna ameriškemu Ku Klu Klanu. V tej družbi so «Afrikanderji». Phillips pravi dalje, da je «Bruderbond» tajna organizacija, njene člane pa zbirajo med «elito» krogov, ki nadzorujejo politiko Južne Afrike. Organizacija je bila baje ustanovljena pred zadnjo vojno, med vojno pa je vodila nacistično dejavnost. Phillips je dejal, da so oblasti med zasliševanjem ves čas, ko je bil zaprt, kazale še posebno zanimanje za anketo, ki jo je on izvršil v zvezi z «Bruderbondom».

Iz New Yorka javljajo, da je državna ustanova za napredek barvastega ljudstva pozvala ameriške uvoznike, naj bojkotirajo južnoafriško blago.

Javljajo tudi, da so bili odnosi med Brazilijo in Južnoafriško zvezo praktično ukinjeni, čeprav ne uradno, ker je brazilska vlada sklenila, da se njen poslanik ne bo več vrnil v Južno Afriko, potem ko je bil pred nekaj tedni odpoklican, da poroča o krvavih dogodkih v Južni Afriki. Zdi se tudi, da bo začela brazilska vlada akcijo prepričevanja med državami Latinske Amerike, naj odpokličejo svoje diplomatske predstavnike iz Južne Afrike.

Zdravniško poročilo, ki so ga danes objavili v Pretoriji, pravi, da se stanje Verwoerda «hitreje boljša» in da so se bolečine zelo zmanjšale.

—«»—

Dr. Ilija Gjuričić novi predsednik SAZ

BEOGRAD, 15. — Na današnji seji Srbske akademije znanosti je bil za novega predsednika izvoljen akademik dr. Ilija Gjuričić. Dosedanji predsednik Srbske akademije znanosti dr. Aleksander Belič je nedavno umrl. Dr. Gjuričić je bil več let profesor beograjske univerze in je avtor številnih znanstvenih del s področja medicine.

Odločen odgovor Burgibe na francoske grožnje proti Tuniziji

Konferenca v Konakriju poziva afriške in azijske države, naj bojkotirajo južnoafriško blago in naj priznajo alžirsko vlado ter jo aktivno podpirajo

TUNIS, 15. — Predsednik Burgiba je danes odločno odgovoril na francosko kampanjo proti Tuniziji v zvezi z Alžirijo in v zvezi s tako imenovano «pravico do zasledovanja», na katero se Francozi sklicujejo, kadarkoli vderejo na tunizijsko ozemlje. «Tunizijska vojska, narodna garda, policija in vse ljudstvo so pripravljeni braniti državno ozemlje», je izjavil Burgiba, ko je govoril v Nabzulu.

«Medtem ko je ves svet priča o naši dobri volji in iskrenosti naših naporov v borbi proti gospodarski depresiji, se zbirajo gosti oblaki na obzorju naših zahodnih meja. To je francoska vojska v Alžiriji, ki se pripravlja, da bi prenesla na naše ozemlje vojno, ki je že pet let ni mogla dobiti, in to z izgovorom, da pade krivda za ta neuspeh na Burgibo, ki je kriv, da pomaga Alžircem.»

Predsednik je zatem poudaril, da se je v Franciji začela kampanja v tisku proti Tuniziji, ki je precej podobna kampanji pred krvavimi dogodki v Sakjetu. Nadaljeval je: «Če je Francija tako močna, da nas lahko napade s svojimi topovi in s svojimi letali ter prenese vojno v Tunizijo, smo mi pripravljeni prevzeti našo odgovornost. Toda to bo vojna do skrajnosti ne samo med Alžirci in Francozi, toda verjetno med Francozi in Tunizijci.»

KONAKRI, 15. — Konferenca afriško-azijske solidarnosti je odobrila več resolucij. Kar se tiče Južne Afrike, poziva konferenca afriško-azijske države, naj bojkotirajo južnoafriško blago in eventualno prekinejo diplomatske odnose z Južno Afriko. Dalje zahteva, naj se pred OZN postavi zahteva za gospodarske sankcije proti Južni Afriki.

Resolucija poziva na mobilizacijo svetovnega javnega mnenja, da se Južna Afrika izolira. Južnoafriško vprašanje naj se sprejme na dnevni red konference najvišjih predstavnikov med Vzhodom in Zahodom. 27. junij naj se proslavlja kot «dan neodvisnosti Južne Afrike». Ta dan naj bodo protestne demonstracije vseh afriških in azijskih narodov proti politiki segregacije.

V zvezi z Alžirijo obsoja konferenca francosko politiko v Severni Afriki ter poziva tiste afriške in azijske države, ki tega še niso storile, naj priznajo alžirsko vlado in naj jo aktivno podpirajo.

Konferenca je dalje priporočala: organiziranje demokratičnega referenduma o prihodnosti Kameruna ter sklicanje druge «bandunške konference» v bližnji prihodnosti.

Sprejeta je bila tudi resolucija glede Mavretanije. Resolucija obsoja obstoj vojaških oporišč in zahteva svobodne volitve na tem ozemlju.

Vreme včeraj: najvišja dnevna temperatura 17.1, najnižja 10.6, ob 19. uri 12.2 stopinje. Zračni tlak 1012.5 stanoviten, veter 32 km, sunki do 60 km, severovzhodnik. Vlage 63 odst., nebo oblačno, morje razgibano, temp. morja 11.2 stopinje. Dežja 4.1 mm

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 16. aprila
Boža
Sonce vzide ob 5.18 in zatone ob 18.52. Dolžina dneva 13.34. Luna vzide ob 24 in zatone ob 8.55.
Jutri, NEDELJA, 17. aprila
Velika noč

Tržaški odmevi na mandat Fanfaniju za sestavo vlade

Previdne izjave domačih demokristjanskih voditeljev - Goriški demokristjani so bolj odkrito povedali svoje mnenje

Poveritev mandata za sestavo nove vlade demokristjanu Fanfaniju je povzročila tudi v Trstu živahne komentarje v raznih strankah. Vsi politični krogi so seveda več ali manj previdni v svojih ocenah, ker še ni trdnejših znakov, da bo Fanfani uspel v svoji nameri; vendar prevladuje v sredinsko levičarskih in levičarskih političnih krogih mnenje, da ni izključeno da bo Fanfani uspel.

Takoj ko se je razširila vest, da bo Fanfani sestavil novo vlado, so ponovno vznikla upanja, da bo v novih pogojih mogoče uresničiti deželno avtonomijo Furlanija—Julijska krajina, možnost, ki je bila docela pokopana za časa Segnijeve vlade in ji niti Tambroni ni obetal boljšega uspeha. Fanfani pa, kot se zdi, bi imel namen uresničiti to ustavno določbo. Kot je znano, je dal zagotovila v tem smislu že za časa svoje prve vladne kombinacije po zadnjih političnih volitvah. Z druge strani pa so republikanci in socialdemokrati zagotovili, da bodo vključili v programske zahteve, ki jih bodo predlagali novemu predsedniku vlade na bližnjih pogovorih, uresničitev avtonomne dežele Furlanija—Julijska krajina.

Težnja po deželni avtonomiji je prišla še posebej do izraza v goriških krogih Krščanske demokracije. Dr. Piergiorgio Bressani, nacionalni svetnik stranke za goriško in videmsko pokrajino, je sicer poudaril v svojih izjavah stari leitmotiv demokrščanske propagande, po katerem naj bi novi preokret na državnem, političnem in vladnem področju, služil «razširitvi demokratične platforme proti levici» ter tako «iztrgal žive sile komunistični hegemoniji», vendar pa je tudi podčrtal njegov pomen v pogledu realizacije programskih točk stranke. Med temi, je dejal Bressani, je predvsem vprašanje uresničitve deželne avtonomije.

Domači demokrščanski voditelji pa so bili včeraj bolj previdni. V svojih izjavah so v glavnem poudarili socialno-politični pomen preusmeritve v italijanski vladni politiki, niso pa se dotaknili konkretnih problemov na tržaškem ozemlju. Sicer pa je to taktiziranje tudi razumljivo, če se pomisli, da so bili tukajšnji voditelji KD fanfanijevci, ki pa so postali kasneje, ko je Fanfanijev vladni poskus spodletel, razen nekaj izjem, dorotejci ali morotejci. Ker pač še ni gotovo, če bo sedaj njihovemu bivšemu voditelju sreča bolj mila, se nočejo preveč izpostaviti.

Tajnik Belci je na vsak način izjavil, da bi koalicijska vlada demokristjanov, republikancev in socialdemokratov predstavljala naravno izhodišče iz dolge krize. Poudaril je še potrebo po rešitvi temeljnih problemov italijanske družbe in pritegnitev v politično dejavnost čim širših ljudskih plasti.

Podobne misli je izrazil tudi nacionalni svetnik Sergio Gasparo, ki pa je še posebej poudaril, da je pravzaprav to novo preusmeritev v italijanski vladni politiki že nakazal strankin tajnik Moro.

Tržaški župan Franzil je tudi pozdravil možnost, da bi na vsedržavnem torišču prišlo do sodelovanja med KD in drugimi strankami. Pri tem je mislil konkretno na sodelovanje med demokristjani, republikanci in socialdemokrati, kot je to primer v tržaški občini.

Do tu odmevi in reakcije v sredinskih krogih, da ne govorimo o desničarskih, kjer je veliko negodovanje proti vsakršni politični formuli, ki bi samo v zametku kazala na napad proti dosedanji politični praksi. Edino uradno stališče v zvezi z zadnjimi dogodki, čeprav ne neposredno s Fanfanijevim mandatom, je zavzela Nova delavska Zbornica — CGIL, kjer so sindikalni aktivisti odobrili na svojem zborovanju resolucijo, v kateri izražajo željo po takojšnji ustanovitvi vlade «ki bi upoštevala nujne in neodložljive potrebe delovnih ljudi in nujne gospodarske in socialne potrebe v državi». Še posebej pa resolucija poudarja potrebo po ustanovitvi avtonomne dežele Furlanija—Julijska krajina.

Kaj več o tem kako levičarske stranke presojajo nastali položaj pa bomo lahko zvedeli šele tekom prihodnjega tedna. V torek zvečer 19. t. m. se bodo ob 19. uri zbrali v dvorani «Circolo internazionale» v Ul. Zonta 2 tržaški socialisti. Govorila bosta federalni tajnik Medani in socialistični senator Giusto Tolloy. Slednji bo govoril o temi: «Sedanja politična kriza in stališče PSI».

Socialdemokrati s svoje strani ne predvidevajo v prihodnjih dneh kakih posebnih političnih manifestacij. 25. t. m. bodo otvorili v Rojanu nov sekcijski sedež in slovesnosti bo verjetno prisostvoval predstavnik osrednjega vodstva stranke. Na vsak način ne gre za Saragata, ker ta ne bo imel časa in se bo verjetno moral še pečati z zadevami, ki se tičejo rešitve vladne krize.

Nova telefonska centrala na Proseku

Vsa dela bodo končana baje do konca tega meseca

Za sedaj bo na razpolago za Prosek, Kontovel in Križ 50 številk - Napeljava na dom bo stala kakih 10.000 lir, ali nekaj več, kar je odvisno od pozicije hiše

Po dosedanjih delih sodeč bo najkasneje v teku enega meseca dobil Prosek svojo telefonsko centralo, ki bo omogočila, da bodo ne samo Prosečani, temveč tudi Kontovelci in Križani lahko napeljali telefon na svoje domove. To bo zlasti važno za trgovce, gostilničarje, obrtnike in druge kategorije poslovnih ljudi, ki danes takorekoč ne morejo živeti brez telefona, a si ga doslej niso mogli omisliti zaradi prevelikih stroškov napeljave. Kdor je hotel imeti svoj telefon recimo v Križu, je moral za to delo odšteti več stotisočakov in prav zaradi tega so bili le redki oni, ki so imeli telefon doma.

S postavitvijo nove telefonske centrale na Proseku, ki bo v enem izmed lokalov proseškega župnišča, pa se bo stvar bistveno spremenila. Stroški za napeljavo telefona ne bodo šli več v stotisočake, kajti računajo, da bodo morali naročniki plačati za napeljavo telefona kakih 10.000 lir, lahko tudi več, kar je pač odvisno od pozicije hiše vsakega posameznega interesenta.

Zemeljska dela dobro napredujejo in so v glavnem končana, zlasti še, ker je bil napeljan podzemeljski telefonski kabel tudi že do Križa. Trenutno delavci povezujejo razne žice in opravljajo druga dela, tako da bi nova centrala utegnila biti gotova že do konca tega meseca.

Nova telefonska centrala bo imela za sedaj 50 številk, vendar jo bodo lahko sproti širili in usposobili za večje število naročnikov. To je pač odvisno od števila interesentov, vendar lahko rečemo, da bo v vsakem primeru zadostovala za vse, ki bi hoteli napeljati telefon na svoj dom.

Slišali smo, da so nekateri prebivalci iz omenjenih vasi že zahtevali predračun za napeljavo telefona, a niso dobili nikakega odgovora. Pozanimali smo se, kako je s to rečjo in zvedeli, da uprava TEL-VE ne more napraviti predračuna tako dolgo, dokler ne bodo končana vsa dela za postavitev nove centrale. Šele takrat bodo tehniki prejeli posebne obrazce, v katere bodo vpisali vse podatke, ki so potrebni za izstavitev predračuna in ta bo potem poslan vsem prosilcem oziroma interesentom.

Za zaključek naj še omenimo da bo cena za napeljavo telefona imela za osnovo ceno, ki velja v Trstu, vendar z določenim poviškom, ker gre za napeljavo telefona v izven-mestno področje. Pravijo pa, da ta povišek ne bo tako velik, da bi bistveno vplival na razliko v ceni, ki jo plačujejo za napeljavo telefona v mestu.

Sporočilo županstva

Županstvo sporoča, da morajo interesenti za namestniška mesta v občinskih otroških vrtcih za leto 1960-1961 predložiti zadevno prošnjo do 12. ure 30. t. m. na županstvu v uradu, kjer se sprejemajo uradne listine (Ufficio presentazione atti), soba 32 v občinski palači. Prošnja mora biti napisana na kolkovanem papirju za 100 lir in ji je treba priložiti vse predpisane listine, kot je to določeno v posebnem razglasu.

Interesenti lahko dobijo prepis razglasa v sobi štev. 100 v drugem nadstropju občinske palače, in sicer vsak dan od 9 do 12.

Iz tržaških kinematografov

«BELE SENCE»

Producent Maleno Malenotti se ni strašil žrtev za film «Bele sence». Vso igralsko skupino ter ostalo umetniško in tehniško osebje je spravil v polarne pokrajine, na večen sneg in led, kjer so morali nekaj časa živeti kar precej po eskimsko. In napori, ki so jih morali pri tem prestati, tudi niso bili malenkostni. Tako je nastal film, ki nadaljuje tradicijo, ki se je pričela že l. 1922 s filmom «Nanook» ter se deset let pozneje nadaljevala s filmom «Eskimo». Za film «Bele sence» so izbrali kot podlago roman Hansa Ruesca «Dežela dolgih senc» (Top Of The World), ki je takoj, ko je bil l. 1950 objavljen, dosegel zelo velik mednaroden uspeh, saj je bil kmalu preveden v 15 jezikov. (Hans Ruesch, rojen 1913 v Neaplju materi Italijanki in očetu Švicarju, je bil najprej od 1932 do 1938 avtomobilski dirkač. Potem se je preselil v ZDA in pričel pisateljevati.) Režiserske posle je producent poveril Nicholasu Ray (njegov novejši film je tudi «Grenka zmaga») in Bacciu Bandiniju, ki je obenem organiziral vso ekspedicijo. (Organizacijske posle je imel Bandini tudi pri filmu «Dolga modra cesta», ki so ga deloma snemali pri Portorožu.)

Film «Bele sence» kaže zgodbo še popolnoma naravnega Eskimca Inuka. Za «belega človeka» še ne ve, neznane so mu seveda tudi njegove pridobitve in njegovi zakoni. Toda končno pride v stik tudi z «belim človekom». Naneslo pa je, da je v njegov iglu prišel mlad misijonar in Inuk misli, da mu mora pač dokazati višek svojega gostoljubja: ponudi mu svojo ženo, «da bi se z njim smejala», kar pa oni skoraj prestrašen odkloni. To pa je za Eskimca huda žalitev. Znese se nad gostom in ne da bi hotel, ga ubije. Po mnogem času stakneta Inuka dva kanadska vojaka, ki sta se z letalom pripeljala na večni sneg. Ko pa se s sanmi vračata z uklenjenim Inukom ter pri tem nočeta poslušati njegovih opominov pred nevarnostjo, zavozita v ledene razpoke in eden od njiju utone. Drugega Inuk reši in pozneje pripelje nazaj k «belim ljudem». Toda vojak mu ne pusti, da bi se tem približal, ker bi ga moral tedaj aretirati. Ne da bi mogel Inuk s svojo ženo razumeti moralo in zakone «belih ljudi», se spet vrne na svoj sever.

S svojo krhko zgodbo ostaja film bolj v mejah velikega dokumentarnega filma in vsaj po tej plati ima marsikaj zanimivega, čeprav je spet vprašanje, koliko je vse v filmu — prav zaradi tega, ker ni dokumentaren — pristno. Vsekakor so posnetki v barvah zelo lepi, za kar ima zaslugo Aldo Tonti, ki ima za seboj lepo vrsto velikih filmov.

V «Belih sencah» nastopajo igralci raznih narodnosti. Prav lahko bi v filmu sodelovali tudi Eskimci, toda teh ni. Pač pa je Anthony Quinn, Japonka Yoko Tani in ostali italijanske ter drugih narodnosti. Vsi igrajo dobro.

Velikonočni turisti so našli v Trstu slabo vreme

Že včeraj so prispele v Trst prve skupine tujih turistov, ki so izkoristili velikonočne počitnice za izlet na Jadransko morje. Včeraj je prispel na centralno postajo poseben vlak iz Lausana, s katerim se je pripeljalo nekaj stotin švicarskih turistov, ki bodo ostali v Trstu do 18. aprila.

Predvidevajo, da bodo prišle večje skupine turistov teden dni po veliki noči, ko so napovedani prihodi skupin iz Avstrije in Nemčije. Med drugim bo prispela skupina nemških novinarjev, ki bodo gostje pokrajinske turistične ustanove.

Seveda pa bodo prispeli tudi številni turisti z osebnimi avtomobili in z vlaki brez posredovanj turističnih podjetij in agencij tako, da njih prihod ni v naprej napovedan. Lahko se računa, da bo njih število letos zelo visoko.

Vendar pa lahko prepreči masovnejše izlete Tržačanov in prihode tujih turistov slabo vreme, saj je včeraj nenadoma pričela pihati burja, temperatura je padla in pričelo je deževati. Številni prebivalci so bili zato prisiljeni potegniti iz omar težje dežne plašče, za katere so upali, da jih letos ne bodo več potrebovali.

OBVESTILO

Partizanska zveza Tržaškega ozemlja s sedežem v Ul. Montecchi 6/III, obvešča svoje člane in simpatizerje, da je določila naslednji delovni urnik: ponedeljek, sreda in petek od 17 do 19 ure.

Nezgoda 14-mesečnega otroka

Že 9. t. m je 14 mesecev stari Andrea Zacchigna iz Carbole 464 padel s stola, kamor ga je postavila njegova mati, ko je morala paziti na drugega otroka. Mali Andrejček je zgubil ravnotežje in padel, pri tem pa si je verjetno zlomil tilnik. Zdraviti se bo moral 20 dni.

SOŽALJE

Zveza partizanov NOV Tržaškega ozemlja izreka ob izgubi Milana ŠTUBLJA — bivšega borca NOV, družini in svojcem globoko sožalje.

Sožaljem se pridružuje tudi uredništvo «Primorskega dnevnika».

GLEDALIŠČA

Slovensko gledališče v Trstu

bo na splošno željo občinstva ponovilo

jutri 17. t. m. ob 15.30 v prosvetni dvorani «A. Sirk» v Križu,

v ponedeljek 18. t. m. ob 16.30 v prosvetni dvorani **na Opčinah**

FRANCES GOODRICH in ALBERT HACKETT

DNEVNIK ANE FRANK

Zaradi dolžine predstave opozarjamo občinstvo na točen začetek.

GLEDALISCE «VERDI»

Danes zvečer ob 21. uri bo v gledališču «Verdi» tretji koncert Tržaškega filharmoničnega orkestra. Dirigiral bo Carlo Franci, kot solist pa bo nastopil violinist Salvatore Accardo.

Na programu je Williama Byrda **Bitka** (transkribiral Franci), ki se bo to pot v Trstu prvič izvajala, ter Lalojeva **IV. simfonija**.

Nadaljuje se prodaja vstopnic.

TEATRO NUOVO

Danes zvečer ob 21. uri: «Leto kuge».

Jutri ob 17. uri: «Kocke in puška».

V nedeljo ob 21. uri: «Sedmi pečat». Film Ingmara Bergmana (predstava za CUC).

KINO

Fenice 16.00 «Il bell'Antonio», Marcello Mastroianni in Claudia Cardinale.
Excelsior 15.30 «Bele sence», technirama, technicolor, Anthony Quinn in Yoko Tani. Prepovedano mladoletnim.
Filodrammatico 16.00 «C'era una volta un piccolo naviglio», J. Lewis.
Grattacielo 16.00 «Lepa nevesta», Ava Gardner, Dirk Bogarde in Vittorio De Sica. Prepovedano mladoletnim.
Supercinema 15.30 «Dogodivščine Pippa, Pluta in Paperina».
Arcobaleno 16.00 «Morski velikani», Gary Cooper, Charlton Heston. Oskarjeva nagrada 1960.
Aurora 16.00 «C'era una volta un piccolo naviglio», J. Lewis.
Alabarda 16.00 «Il mattatore», cinemascope, Vittorio Gassmann, D. Gray in A. M. Ferrero.
Capitol 16.00 «Jovanka in druge», Van Heflyn, Silvana Mangano. Prepovedano mladoletnim.
Cristallo 16.30 «Olympia», technicolor, Sofia Loren, John Gavin in Maurice Chevalier.
Garibaldi 16.30 «Dva obraza generala Sence», Jack Hawkins in Gia Scala.
Impero 15.30 «Lep a nezvesta», Gregory Peck in D. Kerr.
Italia 16.00 «Il mattatore», cinemascope, V. Gassmann, D. Gray in A. M. Ferrero.
Massimo 16.00 «Orleanski meh», cinemascope in technicolor. J. Marais in Sabina Selman. prvič v Trstu.
Moderno 16.00 «Trnulčica».
Vittorio Veneto 16.00 «Vsa dekleta tako delajo», technicolor, David Niven in Shirley Mac Laine.
Astra 16.00 «Nekomu ugaja vroče», Marilyn Monroe.
Ideale 16.00 «Morski orli», Gary Cooper.
Marconi 16.00 «Izdajalci iz Wyominga», technicolor, Phil Carey, Marta Hyer.
San Marco (filobus št. 1) «Kratke ljubezni v Palma Majorca», A. Sordi, D. Gray, B. Lee, A. Cifariello in G. Cervi.
Savona 15.30 «Filadelfijske tajnosti», Paul Newman, Barbara Rush.
Odeon 16.00 «Mladi mornarji», Lilla Rocco, Memmo Carotenuto.

PROSVETNO DRUŠTVO PROSEK-KONTOVEL

priredi na

VELIKONOČNI PONEDELJEK — 18. aprila ob 16.30

v dvorani na **Kontovelu**

veseloigro v treh dejanjih

Frana Lipaha

«Glavni dobitek»

Nastopa domača mladina

Vljudno vabljeni!

Danes v Supercinema Principe

Velikonočna predstava 1960 za vašo zabavo in za zabavo vaših otrok

Zgraditev naselja INA-Casa v Barkovljah-Bovedu

Splošni urbanistični načrt naročen tržaškim strokovnjakom

V tem naselju bo INA-Casa zgradila 1200 stanovanj z okrog 6000 stanovanjskimi prostori

Splošni urbanistični načrt za zgraditev samostojnega naselja v Barkovljah - Bovedu bodo pripravili tržaški strokovnjaki. Do tega sklepa je upravni svet INA-Casa v Rimu prišel na podlagi posredovanja vodstva IACP iz Trsta. Razpisa natečaja za urbanistični načrt se bo udeležilo šest skupin tržaških inženirjev in arhitektov. Te skupine delujejo že dalj časa ter se udeležujejo podobnih natečajev. Vodstvo INA-Casa je tudi sklenilo, da bo povrnilo stroške v znesku po pol milijona lir vsem skupinam, ki ne bodo zmagale na natečaju, tako se ga bodo lahko udeležile brez velikih gmotnih skrbi.

Ta sklep je vsekakor važen. IACP je spričo posebne lege zemljišča, na katerem bo nastalo naselje in spričo izrednih zahtev urbanističnega načrta izrazil zaskrbljenost, da ne bi poverili njegove izdelave kakšnemu strokovnjaku iz drugih pokrajin. Ker je IACP tudi spodbujal vodstvo INA-Casa v Rimu, naj poskrbi, da se dela čimprej pričnejo, so razne ovire precej hitro prebrodili. Predvsem se je vodstvo INA-Casa zavedlo, da bo lahko postalo naselje na Bovedu spričo svoje lege, lepote kraja in racionalnosti gradenj nekak vzor drugim naseljem. Tržaški profesionisti so tudi na boljšem, ker poznajo bolje tukajšnje razmere in lego zemljišča ter sklepe tržaške občine v zvezi z načrti za zgraditev raznih napeljav in javnih poslopij. Prav tako pa tudi lahko vskladijo načrte s splošnim regulacijskim načrtom.

O naselju na Bovedu se je prvič govorilo leta 1955, ko je IACP pripravil splošen načrt za zasedbo okrog 265.000 kv. m zemljišča za zgraditev 1.200 stanovanj. Ta načrt je IACP kasneje opustil, na kar se je začela zanimati zanj ustanova INA-Casa. Novembra 1957 je INA-Casa kupila 248.000 kv. m zemljišča ter je zatem storila vse potrebne korake, da se načrt uresniči. Tudi ta ustanova ima v načrtu zgraditev 1.200 stanovanj z okrog 6.000 stanovanjskimi prostori, za kar bodo izdali skoraj 4 milijarde lir.

Sedaj bi morali preiti od priprav k njihovemu uresničenju. Iz Rima pa so potrdili vest, da so določili prvih 673 milijonov lir za zgraditev prvih 220 stanovanj.

Medtem pa je stanovanjska komisija objavila seznam družin, katerim bodo dodelili 339 stanovanj INA-Casa na Kjadinu. V seznam so družine razvrščene na podlagi prejetih točk, pri čemer imajo največ po 8 točk, najmanj pa po 4 točke. 163 stanovanj je na razpolago državnim, občinskim in pokrajinskim uslužbencem, in sicer 100 v odkup, tako da postanejo s časom lastniki, 63 stanovanj pa v najem. Uslužbencem zasebnih podjetij pa so določili 176 stanovanj, in sicer 107 v odkup, 69 pa v najem.

Od teh stanovanj jih je 213 že zgrajenih. Tako so dokončali 15 stanovanj že septembra 1959, 156 stanovanj prve dni novembra in 42 stanovanj konec decembra. Ta stanovanja so torej ostala prazna od 4 do 7 mesecev, kar je vsekakor ob stanovanjski krizi vse graje vredno. Poleg tega pa gre v izgubo tudi denar za najemnine, medtem ko bodo začeli stanovalci, ki bodo odkupili stanovanja, plačevati obroke z veliko zamudo. Do tega je prišlo, ker še ni Acegat pripravil priključkov za električni tok, vodo in plin, medtem ko ni INA-Casa zgradila notranjih poti, trgov itd., ki so v njeni pristojnosti. Glavno cesto med Ulico Marchesetti in novo cesto, ki gre do Ulice dell'Eremo k Lovcu pa mora zgraditi občina. Kot vidimo, se tudi v tem primeru ravnajo po svetopisemskem reku, da ne sme vedeti levica, kaj dela desnica, kar je najbrž prav, toda v tem primeru je uveljavljenje tega reka naravnost škodljivo, ker nastaja zaradi pomanjkanja koordinacije zmešnjava.

Kroženje kamionov 17. in 25. aprila

Minister za javna dela je izdal ustrezna navodila, da se omogoči kroženje tovornih avtomobilov s skupno težo do največ 50 stotov za prevoz blaga in raznega materiala v dneh 17. in 25. aprila. V navodilih se opozarja vse vozače, naj bodo previdni, da se preprečijo prometne nesreče.

INAM namerava zapreti bolnišnico v Miljah

V sredo so se sestali v občinski palači v Miljah predstavniki obeh struj notranjih komisij ladjedelnic Sv. Marka, Sv. Roka in Felszegy ter predstavniki zaposlenih v občinskem podjetju ACNA, katere so spremljali člani vodstev obeh sindikalnih organizacij. Na sestanku je župan poročal o položaju v zvezi z namero INAM, da zapro miljsko bolnišnico in namesto nje urede ambulanto za specialistične preglede. Pred tem sestankom se je župan sestal s predstavniki vseh načelnikov skupin zastopanih v občinskem svetu. Na sestanku s sindikalnimi predstavniki so sklenili, da bodo sindikalne organizacije vprašale za mnenje svoje člane in da bodo šele na tej osnovi sprejeli končno stališče. Sklenili pa so, da se bodo sestali ponovno 27. aprila.

Natečaj za gasilce

Z ministrskim odlokom z dne 1. marca 1960, ki je bil objavljen v 85 številki Uradnega lista so razpisali natečaj za 15 mest za inšpektorje za preizkužnji gasilske službe (stopnja IX — skupina A — vodilno osebje). Prošnje se lahko vlagajo do 5. maja. Interesenti si lahko ogledajo natečaj na poveljstvu gasilcev v Trstu, kjer sta prepis odloka in program izpitov na razpolago občinstvu.

Včeraj tri nesreče na delu

Premalo varnostnih ukrepov na mnogih delovnih mestih?

Pri gradnji nove stavbe na Lonjerski cesti se je včeraj okrog poldne ponesrečil 37-letni Vittorio Zanevra iz Ulice San Giacomo in Monte 6. Nanj je namreč padla opeka in ga precej pobila ter ranila po glavi, obrazu in levi roki. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na II. kirurški oddelek. Zdraviti se bo moral 10 dni.

Pri gradnji nove ladje v ladjedelnici Felszegy v Miljah se je ponesrečil včeraj popoldne 49-letni Giuseppe Savron iz Milj, ki se bo moral zdraviti na I. kirurškem oddelku skoraj 3 tedne.

Savron je padel z višine 2 metrov, ker se je podrl leseni most, na katerem je delal. Pobil se je in verjetno tudi nalomil rebra.

V delavnici Fanelli pri Sp. M. M. pa se je ponesrečil včeraj dopoldne 18-letni Pietro Matovich iz Ulice del Sale št. 2. Matovich je nerodno vtaknil roko v stroj, s katerim je delal. Poškodoval si je 2 prsta na desni roki. Sprejeli so ga na II. kirurški oddelek, kjer se bo moral zdraviti od 10 do 20 dni.

Stavka uslužbencev zaposlenih v mesnicah

Pokrajinsko tajništvo sindikata trgovinske stroke CGIL je včeraj sprejelo sklep, da bodo uslužbenci zaposleni v mesnicah stavkali v ponedeljek 18. t.m. Ta stavka in ta sklep sta že nekako tradicionalna, saj je znano, da vztraja prefektura, da morajo biti na velikonočni ponedeljek mesnice odprte, medtem ko bi želeli uslužbenci in gospodarji imeti prosti dan. Pokrajinsko tajništvo prizadetega sindikata je zato že interveniralo na prefekturi toda brez vsakega uspeha. Nato se je sestal izvršni odbor sindikata uslužbencev mesnic, ki je tajništvu poveril proglasitev stavke.

Samomor s plinom

Ko se je sinoči 25-letni Renzo Vidi iz Drevoreda D'Annunzio vrnil domov in je odprl vrata stanovanja, mu je udaril v nos močan smrad po plinu. Zaskrbljen je pogledal v kuhinjo in zapazil na tleh svojo staro mater 79-letno Ido Del Lungo vd. Vidi. Ženska je nezavestna ležala na tleh, plinska cevka kuhalnika pa je bila popolnoma odklopljena.

Renzo je takoj poklical rešilni avto, da bi žensko odpeljali v bolnišnico, toda vsa skrb je bila zaman, ker je bila starka že mrtva.

Vnuk je povedal, da je bila stara mati sama doma od 15. do 18.30 in da ni imela nobenega posebnega vzroka, da bi si na ta način vzela življenje.

Nezgoda trgovske pomočnice

Pri delu v slaščičarni «La bonboniera» v Ul. 30. oktobra, kjer je zaposlena, se je sinoči ponesrečila 18-letna Silva Felluga iz Ul. R. Sanzio 23. Padla je z lestve in si verjetno zlomila gleženj desne noge.

Sprejeli so jo na ortopedski oddelek in se bo morala zdraviti od 10 do 30 dni.

Motorista trčila v avto

Po Ul. Flavia sta se sinoči peljala proti Sv. Soboti 21-letni Romano Divo iz Ul. Valmaura 2 in 19-letni Dino Melis s Trga sv. Jakoba 6, ki je sedel na zadnjem sedežu.

Blizu Domus civica sta motorista treščila v avto, ki ga je privozil z nasprotne strani 40-letni Tullio Parovel iz Milj in je hotel kreniti na levo. Romano in Dino sta zletela na tla in se poškodovala. Romano si je pri padcu močno udaril v spolovilo ter se pobil po kolenu desne noge in po levi roki, zaradi česar se bo moral zdraviti 20 dni na urološkem oddelku. Dino pa se je pobil po čelu in opraskal po desni roki ter bo okreval v 10 dneh.

Trčenje dveh lambret

V prvih dopoldanskih urah včeraj so v glavni bolnišnici nudili zdravniško pomoč 41-letni Giovanni Lena iz Ulice Monte San Gabriele 8, ki bo okrevala v nekaj dneh. Ženska se je peljala na zadnjem sedežu lambrete, ki jo je vozil njen 24-letni sin Gino po Ulici San Lazzaro proti Korzu. Na križišču z Ulico Mazzini je Gino zadel ob lambreto, s katero se je privozil z desne strani 24-letni Dario Giacomelli iz Ulice Imbriani 4. Ženska je padla z motorja in se opraskala po desni nogi, motoristoma pa se ni zgodilo nič hudega.

O Predvčerajšnjim je Damiana Murgolo por. Trento od Sp. M. M. 696 prijavila na komisariatu javne varnosti, da ji je nekdo na Trgu Ponterosso ukradel torbico, v kateri je imela 26.000 lir in 33.000 dinarjev.

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 15. aprila 1960 se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo je 5 oseb, poroke pa ni bilo nobene.

UMRLI SO: 45-letni Romeo Samueli, 54-letni Giordano Cruciat, 86-letna Marija Gabrijelčič vd. Culot, 69-letna Anna Coretti vd. Giuliani, 84-letna Rosa Martelanz vd. Renzi.

NOCNA SLUZBA LEKARN

Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Godina Enea, Ul. Ginnastica 6; Alla Maddalena, Istrska ulica 43; Pizzul Cignola, Korzo Italia 14; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26.

IZLETI

IZLET SPDT V BRDA

Izlet SPDT. Ko po vsen goriških Brdih češnje cveto, na velikonočni ponedeljek 18. t.m. priredi SPDT pomladanski izlet od Moše čez Medano, čez Dobrovo na Kojsko in v Števerjan. Udeleženci naj se javijo v Rimski ulici 15-II. do sobote 16. t.m. dopoldne.

Odhod na velikonočni ponedeljek dne 18. t. m. z vlakom z glavnega kolodvora ob 6.30. uri. Zbiranje četrt ure prej.

V nedeljo 8. maja pa izlet v Trento k izviru Soče. Prijave v Rimski ulici 15-II.

Slovenski akademski klub «Jadran» priredi za člane in akademike dne 24. in 25. t.m. izlet na Plitvice. Potuje se s potnim listom, vpisovanje in informacije še danes 16. t.m. od 10. do 12. ure v Tržaški knjigarni.

LJUDSKA PROSVETA

Odbor prosvetnega društva v Skednju javlja, da zopet posluje knjižnica, in sicer v torkih in petkih od 20. do 21.30.

ŠOLSKE VESTI

Ravnateljstvo Državnega znanstvenega liceja s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča, da je treba vložiti prošnje za vstopne in sprejemne izpite za klasični licej do vključno 18. maja t. l. — Pojasnila daje tajništvo Znanstvenega liceja v Ulici Lazzaretto vecchio 9-II. vsako dopoldne od 10. do 12. ure.

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 16. t. m. ob 19.30 Metro barvni cinemascope film:

GIGI

Igrajo: LESLIE CARON, MAURICE CHEVALIER in LOUIS JORDAN

V marcu 495.000 ton prometa skozi tržaško pristanišče

V prvih treh mesecih letos je šlo skozi pristanišče skupno 1.394.443 ton blaga - Premagane posledice recesije

Tržaški celotni pomorski promet je v marcu dosegel rekordno številko 495 tisoč ton in tako obsežnega prometa že dolgo časa niso zabeležili v našem pristanišču. V februarju letošnjega leta je bil promet že dokaj visok in je znašal 361.250 ton. Zlasti pa je pomembna primerjava z istim mesecem lanskega leta, ko je promet dosegel 300.773 ton in je bil torej letošnjega marca višji od lanskega kar za okoli štirideset odstotkov.

Promet se je povečal zlasti na račun obsežnih dobav žitaric za avstrijske potrebe, saj so pripeljali in razložili iz ladij v pristanišču okoli 100 tisoč ton žitaric. Zelo visok je tudi dovoz surovih mineralnih olj in odvoz izdelkov tržaških čistilnic ter računajo, da so v marcu pripeljali okoli 150 tisoč ton surovin mineralnih olj. Končno se je ponovno okrepil tudi promet s premogom in drugimi rudami in računajo, da je ta postavka dosegla tudi okoli sto tisoč ton prometa.

Iz navedene strukture prometa je razvidno, da se je v prvi vrsti okrepil promet z masovnim blagom in da izredno povečanje obsega prometa, ne pomeni povsem sorazmernega povečanja dohodkov, ki jih prinaša promet tržaškemu pristanišču. To zlasti velja za obsežni promet s surovim mineralnim oljem, pri čemer gre v znatni meri samo za statistično beleženje prometa in ne za odraz neke stvarne dejavnosti. Do sedaj so namreč tržaške čistilnice večino svojih izdelkov (bencin, petrolej, mazila in podobno) pošiljale po cesti ali po železnici v zaledje. V zadnjem razdobju pa so pričeli pošiljati večje količine izdelkov tudi po morju. Razumljivo je, da v prvem primeru tega prometa statistika o tržaškem pomorskem prometu ni zabeležila in so ugotovili samo dovoz surovega mineralnega olja. Sedaj pa je ta promet statistično dvakrat ugotovljen, in sicer kot dovoz surovega mineralnega olja ter kot izvoz izdelkov čistilnic mineralnih olj.

Vendar pa je treba ugotoviti tudi, da se je stvarno povečal obseg prometa in da na splošno vzeto ne gre samo za zgoraj navedeni statistični pojav. Na okrepitev prometa vpliva v prvi vrsti splošni svetovni gospodarski položaj, saj se je posrečilo premagati recesijo in njene posledice in se je svetovni pomorski promet zopet okrepil. To velja zlasti za tržaške zaledne države in zlasti za Avstrijo, Madžarsko in ČSR, ki v vedno večji meri krepe svoj izvoz in uvoz iz prekomorskih zlasti vzhodnih držav. Prav glede prometa s temi državami pa so ugodno vplivale tudi nekatere pobude tržaških gospodarskih krogov, pa čeprav vsa pereča vprašanja še vedno niso rešena.

Tudi iz podatkov o prometu prvega letošnjega tromesečja izhaja, da se je tržaški pomorski promet občutno popravil, saj so letos od januarja do marca pripeljali in odpeljali po morju iz pristanišča skupno 1.394.443 ton blaga, medtem ko so lani v istem razdobju le 946.187 ton blaga. Povečanje je občutno in dosega približno 33 odstotkov.

Urnik trgovin za praznike

Slovensko gospodarsko združenje sporoča, da bo po prefekturnem odloku veljal za bližnje praznike naslednji urnik:

Danes 16. lahko vse trgovine zaprejo ob 21. uri. Trgovine z jestvinami pa lahko odprejo popoldne eno uro prej.

Jutri 17. bodo vse trgovine zaprte, razen cvetličarn, ki bodo odprte od 8. do 13. ure, slaščičarn pa od 8 do 21.30.

V ponedeljek 18. bodo vse trgovine zaprte, razen pekarn in mlekarn od 7. do 12. ure, cvetličarn od 8 do 13 in slaščičarn od 8 do 21.30.

Osrednja in vse krajevne ribarnice bodo ostale v nedeljo in ponedeljek zaprte ves dan.

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST-UL. MONTECCHI 6-II.
TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559

PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82

UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338

OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.

NAROČNINA
Mesečna 480 lir. — Vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 30 din, mesečno 250 din — Nedeljska letno 1440, polletno 720, četrtletno 360 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT
Trst

Danes v *«Arcobaleno»*

Film za moške ki ugaja ženskam!

GARY COOPER · CHARLTON HESTON

MORSKI VELIKANI

MICHAEL REDGRAVE · EMLYN WILLIAMS · CECIL PARKER · ALEXANDER KNOX · VIRGINIA McKENNA

MICHAEL ANDERSON · BLAUSTEIN BARODA · CINEMASCOPE METROCOLOR

Kino na Opčinah

predvaja danes 16. t.m. z začetkom ob 18. uri

Titanus film:

PEPPINO DE FILIPPO
SYLVA KOSCINA
RENATO SALVATORI
DOLORES PALUMBO

«Sabellova nečakinja»

Franco in njegova dva kralja

Mahinacije naškodo španskega ljudstva

Medtem ko se Caudello in Juan Burbonski pogajata, se ljudstvo bori za svobodno in napredno državo

O restavraciji monarhije v Španiji je bilo v zadnjem času precej govora in prav pred nedavnim se je Franco v spremstvu nekaterih svojih ministrov v dvorcu La Cabezas v pokrajini Caceres ob portugalski meji sestal z barcelonskim grofom Juanom Burbonskim, ki živi v Esterilu na Portugalskem in ki je pretendent na španski prestol. Prvič se je Franco sestal z njim leta 1948, drugič pa leta 1954. Toda zdi se, da je bil ta tretji sestanek najvažnejši in morda tudi odločilen. Ozračje je namreč takšno, da je Franco začel računati z «vsemi možnostmi» in da bi zaradi tega hotel še, dokler je živ oziroma, dokler je na oblasti, vpeljati v Španiji monarhijo.

Monarhija je bila v Španiji ukinjena pet let pred začetkom državljanske vojne. Alfonz XIII. Burbonski je moral odstopiti po volitvah leta 1931, ki so zanj slabo izpadle. Sledil je «pronunciamento» generalov Sanjurja in Mole, šefov civilne garde in policije. Alfonz je nato umrl v pregnanstvu, Juan Burbonski, eden od njegovih sinov, pa je postal njegov naslednik.

Leta 1947 je Franco izdal tako imenovani «zakon o nasledstvu», po katerem je Španija «katoliška, socialna in reprezentativna država, konstituirana na kraljevini». Franco je torej v nekem smislu regent, tako da je sedanje stanje prehodno. Sele julija 1957 je bilo do neke mere precizirano, kam meri Franco. Luis Carrero Blanco, Francov svetovalec in desna roka ter minister-tajnik predsedstva, je namreč tedaj izjavil: «Ko šefa države (Franca) ne bo več, bo vzpostavljena monarhija, ki pa ne bo ne absolutistična in ne liberalna, temveč tradicionalna.» Takrat je Blanco tudi dejal. «Oborje za formiranje tradicionalne, katoliške in monarhistične države ne sme biti zaprto niti dokler je Caudillo na oblasti.» To bi z drugimi besedami lahko pomenilo, da je možna vzpostavitev monarhije še za Francovega življenja oziroma vladanja. In da bi do tega tudi nekega dne prišlo, je Franco podvzel do katere mere. Na drugem sestankom z Juanom Burbonskim je predlagal, da bi Juanovega sina Juana Carlosa poslali na šolanje v Španijo. Juan je na to pristal in od tedaj je njegov sin posečal v Madridu tri vojne akademije, ko je šolanje na akademiji zaključil, pa bi se moral posvetiti študiju prava. Toda čeprav je Juan izročil svojega sina v šolanje Francu, se vendar ni tega tolmačil tako, da bi mu sin prekoč zasedel prestol, na katerega računa. Nastal je spor, med katerem se je mnogo razpravljalo, pa čeprav ne prebučno.

Zdi se, da je Franco računal s tem, da mu bo uspelo vzgojiti Juana Carlosa v skladu s svojimi cilji in v duhu vojaških in cerkvenih krogov, ki vzdržujejo njegov režim in ga nato eventualno nahujskal proti očetu. Razen tega bi se z mladeničem vprašanje prestola lahko tudi zavleklo, ker mora po ustavi imeti naslednik najmanj trideset let in bi zaradi tega do leta 1968 monarhije ne bilo mogoče restavrirati.

Razen tega Franco tudi nikakor ni mogel «prebaviti» Juana Burbonskega. Vedeti je namreč treba, da je leta 1946 Juan zbral v Lausanni v Švici številne vidne monarhiste in jim prečital deklaracijo, v kateri je obsodil frankistični režim in najavil nov ustavni red. Leta 1948 je Juan v intervjuju londonskemu «Observerju» rekel, da bi on v Španiji vrnil osnovne svoboščine, uvedel svobodne volitve, decentraliziral oblast in ločil cerkev od države. Leta 1957 je poslancem španske desnice izjavil, da bi bil suveren britanskega tipa, inkarnacija vsega naroda, ne pa instrument neke oligarhije na oblasti. Juan ni odobraval falangističnega gibanje in njegovo ideologijo.

Toda Franco se je moral kljub temu z Juanom razgovarjati in ga skušati «spreobrniti», da mu ne bi povzročal neprilik, ker je monarhizem v državi precej močan in Caudillo mora pač računati z monarhisti, če bi ga zapustila falanga. Ni znano, če ima Juan Burbonski danes iste poglede in iste nazore o vlogi, ki naj bi jo imel kot kralj. Toda po vsej verjetnosti se je pri njunem zadnjem sestanku v preteklih dneh nekaj dogodilo: Franco je namreč odstopil od zamisli, da bi Juanovega sina odredil za svojega naslednika. Rešiti je bilo treba dve vprašanji. Prvo je bilo, kako vzgajati mladeniča. Franco je pod vplivom cerkve nameraval mladeničevo vzgojo predati patru Suarezu, katerega je za to določila močna organizacija «Opus Dei», ki ima ključne pozicije v vladi. Pater Suarez je zaradi tega tudi sam obiskal Juana na Portugalskem, toda Juan ga je odklonil. Drugo vprašanje bilo mladeničev povratek v Madrid, ker živi sedaj z očetom.

O sestanku Franca z Don Juanom je bilo izdano poročilo, ki skrbno prikriva njegovo dramatičnost. V poročilu je bilo rečeno, da bo Don Juan Carlos še naprej študiral v svoji domovini in tako vzdrževal zvezo s španskimi univerzami. Iz tega bi bilo mogoče sklepati, da princeva vzgoja ne bo potekala po zamisli organizacije «Opus Dei», pač pa da bo to normalni univerzitetni študij. Najvažnejše pa so v poročilu naslednje besede:

«V zvezi z nekimi tolmačenji, ki so brez osnove in ki so se pojavila predvsem v inozemstvu zaradi tega, ker se princ zadržuje v Španiji, smatrata šef države in Njegovo kraljevsko visočanstvo grof Barcelone za potrebno sporočiti, da je prinčevo bivanje v domovini posledica izključno pedagoških potreb in nacionalnih občutkov. Potrebno je, da se Don Juan Carlos vzgaja v domovini, kar pa niti najmanj ne prejudicira vprašanja nasledstva niti normalnega prenosa dinastijskih odgovornosti.»

Z drugimi besedami to pomeni, da Franco ne smatra mladeniča več za svojega naslednika in da je s tako skupno izjavo dal javno zadoščenje njegovemu očetu Juanu Burbonskemu. Postavlja se sedaj vprašanje, kakšne koncesije je naredil Juan Burbonski Francu, da mu je ta priznal njegove pravice. Še je mogoče odrekel svojim idejam iz leta 1946, 1948 in 1957 in sprejel Francovo zamisel o državi in monarhiji, ki ne bo ne absolutistična ne liberalna, temveč tradicionalna in katoliška? Na to vprašanje ni mogoče odgovoriti. Mnogo je odvisno od Francove stabilnosti oziroma nestabilnosti, o razmerah in času, v katerem namerava uveljaviti zakon o nasledstvu. Gotovo pa je le eno: da delata oba — Franco in Juan Burbonski — račun brez krčmarja in da pripravljata ražnj za zajca, ki je še v gozdu. Niti frankizem in niti mornahizem nista vladavini, ki ju španski narod želi, kar je že večkrat dovolj zgovorno dal razumeti in kar še vedno ponavlja s svojo vsakodnevno borbo proti fašističnemu režimu, ki je prav v zadnjem času zavzela s stavkami zelo velik obseg.

Ne še, toda kmalu...

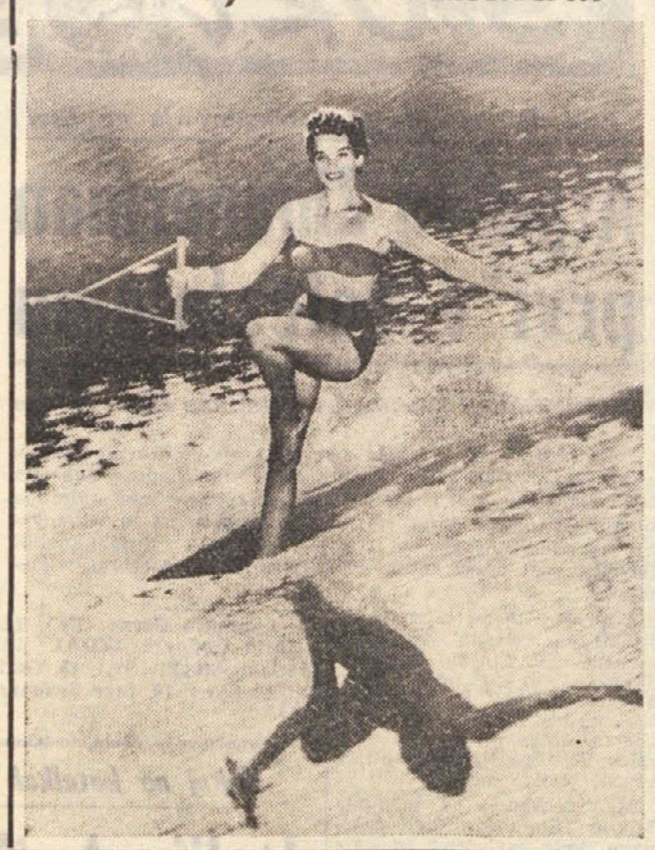

KMETIJSTVO

Škropljenje drevja in žveplanje trt

Ker je vreme preprečilo pravočasno predcvetno škropljenje, je tembolj važno škropljenje po cvetenju

Že nekajkrat smo omenili, da je vreme letošnje zime in zgodnje pomladi krivo, da moramo vrsto del opraviti v vsej naglici. Med te opravke spada tudi spomladansko škropljenje sadnega drevja. Mnogi sadjarji škropljenja pred cvetenjem niso opravili iz enostavnega razloga, ker ni tega dopuščalo vreme. Ko pa se je vreme nekoliko izboljšalo, je narava pohitela in nenadoma je bilo sadno drevje že v cvetju. Sadno drevje se da proti raznim škodljivcem škropiti tudi med cvetenjem. Umen sadjar pa tega ne bo delal, ker ve, da bi s tem uničil tudi čebele, ki imajo pri oplajanju cvetia tako važno nalogo. Potemtakem nam preostaja škropljenje takoj po tem, ko sadje ocvete.

Sicer je res, da je v gornjih kraških predelih tu in tam možno kako sadno drevo poznejše sorte še sedaj škropiti pred cvetenjem, toda v nižjih legah, v Bregu in drugod, pa nam preostane le škropljenje po cvetenju. Odveč bi bilo vztrajati pri razlagi, kako nujno je škropljenje sadnega drevja proti mrčesu, parazitom ter proti boleznim. Ponekod v svetu je škropljenje sadnega drevja celo obvezno. Pri nas se oblasti, žal, premalo zmenijo za to, zato pa je dolžnost sadjarjev samih, da to opravijo, kajti kako naj računamo z dobro letino in dobrim izkupičkom, če bo sadje n. pr. črvivo. Tržaški trg, na katerem ima domači sadjar tolikšno konkurenco z juga, je zelo zahteven. Če kmet računa tudi s to panogo dejavnosti, s sadjarstvom, mu ne preostane drugega kot drevje temeljito negovati.

Proti raznim boleznim in škodljivcem imamo vrsto škropiv, kot so n. pr. «Miscodrin», «Neodendrin», «Tiogamma» in tako dalje. Večina teh škropiv temelji na osnovi DDT.

Kako opravimo škropljenje? Odvisno je od sredstva, s katerim nameravamo drevje škropiti. Na ovojih sredstev za škropiva piše, kolikšna mora biti raztopina. «Tiogamma» n. pr. damo 100 do 150 g na hektoliter vode, «Toxfita» od 50 do 100 g na hektoliter vode itd. Škropljenje naj čimbolj gosto, to se pravi, da moramo imeti močan razpršilec, ki na drobno prši raztopino in v primerih, kjer so uši liste že začele zavijati, mora biti veja ali vejica dobesedno umita s škropivom, kajti površno škropljenje zajedavcu ne more do živega.

Za češnje, ki so pri nas med sadjem glavni pridelek, lahko uporabimo po odcvetenju tudi polodstotno raztopino modre galice in apna, ki ji primešamo še za 300 do 500 g svinčenega ali aluminijevega arzenata. To škropivo pride posebno v poštev za uničevanje zimskega pedica, to se pravi onega črva, ki žre listje češenj. Drug nevarni zajedavec pri češnjah je češnjeva muha. Ta nadloga nam povzroča črvivost sadja. Proti tej nadlogi si pomagamo lahko z «Gerasolom», s «Tiogammo». «Gerasol» damo v enoodstotni raztopini, «Tiogamma» pa damo od 100 do 150 g na hektoliter vode.

Tudi za drugo sadje, kot n. pr. za slive, hruške in jablane velja približno isto, kar smo rekli za češnje. Tudi to sadje je treba temeljito oškropiti. Posebno važno je škropiti jablane in hruške proti molju, ki povzroča črvivost tega sadja.

Za vse sadno drevje velja osnovno pravilo, da moramo škropiti pravočasno in temeljito. Kar se pa izbire škropiva tiče, moramo paziti, da med neštetimi škropivi, ki jih je kemija dala sadjarju, izberemo tisto, ki bo najbolj ustrezalo zahtevam. Poleg tega se moramo točno ravnati po receptu, ki je naznačen na ovojih sredstev za pripravo škropiva.

O škropljenju sadnega drevja bi morali govoriti še več, vendar nam prostor tega ne dopušča, ker moramo danes spregovoriti tudi o žveplanju trt. Na kraški planoti to sicer še ni tako nujno, bolj nujno pa je to za nižinske predele in za Breg, kjer so trte v zadnjih dneh močno nadoknadile zamujeno. Trte žveplamo proti trtni plesnobi. Trtna plesnoba je bolezen glivične narave in napade vse zelene dele trt, to se pravi tako listje kot grozdje samo. Trtna plesnoba napada tudi nekatero drugo sadje, vendar je največja nevarnost vprav pri trtah. Trtna plesnoba je nevarna bolezen, kajti ko jo opazimo je že prepozno. Moramo jo zato preprečit' še preden se razvije. Trtna plesnoba se pojavlja tudi pri nižji temperaturi, razdivja pa se pri višji temperaturi. Napadene mladike trte imajo videz, ko bi jih posuli s svetlim prahom. Take mladike se počasneje razvijajo in, če sploh dorastejo, rodijo le kak okrnel grozd, ki ne dozori.

Toliko o prvi okužbi trte, kajti trtna plesnoba napade trto tudi pozneje, ko je že ocvela in ko so se nastavili že grozdi. V tem primeru ne pričakujmo letine, ker grozdje, ki ga je napadla trtna plesnoba, pokrni, jagode po navadi potemnijo ali celo razpokajo.

Da bi preprečili to tudi morebitno poznejšo okužbo, je važno, da mladike že zgodaj temeljito požveplamo. Trto prvič žveplamo, ko so poganjki kakih 10 cm dolgi, to se pravi že v prihodnjih dneh, kot je pač trta razvita in v kateri legi raste.

Prvo žveplanje moramo opraviti ob lepem, tihem in sončnem vremenu. Važno je namreč, da se plast žvepla na mladiko povsod enakomerno sesede in da ga veter ali dež takoj ne odpiha, oziroma spere.

Vinogradniki uporabljajo proti trtni plesni tudi sredstvo, ki je hkrati škropivo proti peronospori in proti plesni. To je vsekakor dobro in pametno, ker s tem enim delom opravimo dve nalogi. Toda če to opravimo prepozno, ker za škropljenje trta še ni dovolj pognala, je nevarno, da se nam trtna plesnoba v tem že močno razširi. V kolikor smo se pa odločili za žveplanje trt naj velja pravilo, da mora biti žveplanje izvršeno z vso temeljitostjo, to pomeni, da moramo žveplati na gosto in z obeh strani listja.

Toliko o najnujnejših opravkih v sadovnjaku in v vinogradu.

Kaj smo gledali po TV

Minuli televizijski teden je bil za gledalce dokaj skop in suhoparen, sicer pa zelo buren. Vzrok temu je bila stavka igralskega osebja RAI-TV, ki je celo grozila s popolno prekinitvijo vseh oddaj in ki je v resnici tudi povzročila, da so odpadle nekatere televizijske igre kot n. pr. zadnji, četrti del dramatiziranega romana «Dekle moje» v nedeljo zvečer in pa komedija Louisa Napoleona Parkerja «Kardinal», ki bi morala biti na programu v torek.

Seveda je stavka prizadela le dramska in igrana dela sploh, ne pa tudi nekaterih rednih poljudnih muzikalnih in zabavnih programov kot so «Souvenir», «Ventaglio» (Pahljača) in «Campanile sera» in niti ne družbene ankete «Mladi danes» itd.

«Souvenir»

Če se dobro spominjamo prejšnjih Teddy Renovih glasbenih večerov po vzorcu ameriških «Pery Como show» moramo priznati, da njegov sedanji «Souvenir» za turiste ni ne boljši in ne slabši. Lahko bi rekli, da je samo povprečen tako zaradi Rena samega in njegovih pevskih kvalitet, kot zaradi celotne zasnove in režije. Oddajo rešuje do neke mere le nastop vidnejših pevcev in komikov ali pa tudi osrednje turistične osebnosti, ki pa tokrat v izbrani ameriški družini ni bila ravno najbolj posrečena. Kvalitetno najboljši je bil pevski vložek znane sopranistke Renate Scotto. Simpatična je bila Bice Valori s svojimi skeči, Totò pa se je znesel nad Sanremom s tem, da je Teddy Reno odpel neko njegovo najnovejšo in še kar čedno pesem.

«Ventaglio»

Tudi za to oddajo lahko rečemo, da je začela utrujati, kljub prizadevnosti režije, da bi spravila pred gledalce čimveč vidnih in slavnih osebnosti. Tokrat so nam (kolikokrat že?) pokazali slavno pevko Toti Dal Monte v vlogi predstaviteljice opere. Prav ta rubrika je bila z nastopom basista Maria Petrija in sopranistke Dore Gatte v dveh arijah iz «Seviljskega brivca» gotovo še najbolj kvalitetna, medtem ko so bile vse ostale rubrike zelo slabo zastopane, kar velja še predvsem za opereto. Jazz je bil zastopan z «New Roman Jazz Bandom» in pevko Carol Danell, revija z znano francosko pevko Juliette Greco, kateri sicer ni mogoče oporekati izvirnosti, ki pa je morda prav zaradi nje začela presedati tudi najbolj navdušenim oboževalcem francoske prefinjenosti. Program je dopolnil še klasični balet ter običajna spremljevalna baletna skupina Helene Sedlak.

Če je vodstvo televizije s tem programom hotelo izvesti neke vrste anketo o tem, katera umetnostna zvrst je gledalcem najbolj priljubljena, potem je veliko vprašanje, če je za tako anketo ta način najbolj primeren.

«Campanile sera»

Program «Campanile sera» kar precej posrečeno nadaljuje oddajo televizijskih ugank «Pusti ali nadaljuj». Njegov množični značaj ima namreč to prednost, da je celotna oddaja mnogo bolj razgibana od prejšnje, ki je živela le še na izrazitih individualnih tipih.

Tokrat sta se spopadli mesteci Bondeno in kot debutant Bitonto. Debutanti so začeli zelo dobro z odgovori na zvonec, končno pa so morali zmago le prepustiti Bondenu, ki si je zagotovil naslednje tri točke pri uganjevanju resničnosti nekaterih vprašanj in zmagal tudi pri ugotavljanju sestavin torte, ki jim jo je poslala TV. Ker so debutanti bili za las boljši tudi pri drugem individualnem izpitu je odločitev padla šele v kabini, kjer so po prvem pravilnem odgovoru debutanti odpovedali pri drugem vprašanju za 3 točke, ko njuna predstavnika nista vedela za znano špansko dramo «Dom Bernarde Albe» Federica Garcie Lorce. Posebno posrečeno je bilo pokušanje torte, pri katerem so sodelovale samo

«Mladina danes»

Med najbolj posrečene televizijske ankete v zadnjih dveh letih sodi prav gotovo sedanja z naslovom «Mladina danes», ki je četrtkovo oddajo, posvečeno ljubezni med mladino, praktično zaključena.

Idejni zasnovalci ankete in režiserji so dobro opravili svojo nalogo in iz ankete je mogoče potegniti mnogo koristnih zaključkov, ki bi lahko bili v pomoč ne samo posameznim vzgojiteljem, temveč tudi mnogim socialnim in družabnim ustanovam, ki se ukvarjajo z mladino. Pokazala je, da mladinski problem kot celota obstaja in da je pereč, da pa ni tako negativen kot se često zdi in še bolj pogosto tudi pretirava. Mladina v svojem bistvu ni tako pokvarjena kot se rado trdi in prav poglavje o ljubezni je to morda še najlepše potrdilo. Odgovori anketiranih mladeničev in deklet so bili v večini primerov logični in so odražali veliko mero resnosti in moralno neoporečno pojmovanje ljubezni med dvema spoloma, predvsem v perspektivi ustvarjanja družine. Anketirana mladina je namreč dala razumeti, da ji ne gre toliko za erotiko kot predvsem ... medse... spošto... dgo-

Skrajna beda in zločinstvo v zahodni Siciliji

Plače od 10-13 tisoč lir nepismenost in tuberkuloza

V l. 1956 v pokrajini Agrigento 56 umorov, 539 tatvin in 81 podtaknjenih požarov

Od časa do časa se italijanski tisk močno razpiše o Siciliji in razmerah, ki tam vladajo. Žal, po večini ob kakem zločinu, ko se večina tiska požene v kritiziranje razmer, ki tam vladajo, da bi koj nato na Sicilijo pozabili do prihodnjega «velikega dogodka». Le redko kdaj se s Sicilije čuje kak veselejši glas, ki govori o večjih delih v okviru načrtov ustanove za italijanski Jug (Cassa del Mezzogiorno). Pred kratkim je v Agrigentu spet prišlo do «velikega dogodka», ki je pritegnil pozornost nase. Bil je to umor policijskega funkcionarja Catalda Tandoja. V zvezi s tem smo mogli v italijanskem tisku brati nekaj podatkov, ki človeka pretresejo. Človek se sprašuje, ali je mogoče, da v državi, ki se upravičeno ponaša z velikimi tradicijami in tudi z določenim napredkom, naletimo na področja, ki so sicer ob robu države, ki pa hudo spominjajo na daljno preteklost.

Dopisnik Bernardo Valli od enega najbolj razširjenih italijanskih listov daje o Agrigentu in njegovem področju sledeče porazno sliko: «Statistike, ki sicer ne obsegajo neprijavljenih zločinov, bi morale povzročiti, da se sociologu naježijo lasje. Leta 1956 je bilo tu ubitih 56 nesrečnežev s puško ali samokresom, 44 ljudem pa je komaj uspelo rešiti si življenje. V istem letu je bilo izvršenih 539 večjih kraj in podtaknjenih 81 požarov».

Ti podatki veljajo za vse področje, toda še bolj porazni so podatki, ki jih isti dopisnik navaja za naselje Palma Montechiaro, ki spada v pokrajino Agrigento. Dopisnik piše takole:

«Palma Montechiaro je naselje, ki nosi dve prvenstvi in sicer prvenstvo v bedi in prvenstvo v zločinih. Katerakoli napredna dežela bi tolikšne sramote ne prenašala. Naša dežela jo prenaša. Palma Montechiaro nima kanalizacije in po njenih ulicah se otroci igrajo med človeškimi odpadki, ki jih prebivalci mečejo skozi okna. Je to značilno področje poljedelskih delavcev, ki se razteza na borih 7250 ha površine. 60 odst. te površine je poraslih z grmovjem ali skalnato, 20 odst. površine je povsem neproduktivnih, ostalih 20 odstotkov pa je obdelanih z najnavadnejšimi kulturami. Tu živi 8.000 poljskih delavcev na 19.000 prebivalcev, kar jih šteje Palma Montechiaro. Nad tisoč teh poljskih težakov je stalno brez dela, 2.000 pa je zaposlenih le od časa do časa. Kdor dobi kako delo, dela le od 150 do 160 dni na leto in to za plačo od 850 do 1000 lir na dan».

Gornjim podatkom sledi logični zaključek, da zasluži tak težak na leto od 127.000 do 160 tisoč lir, to se pravi od 10.000 do 13.500 lir na mesec. Komentar bi bil odveč, kajti tudi v razmerah, ki smo jih opisali, ne vemo, kako more družina živeti z 10.000 ali 13.500 lirami na mesec.

Dopisnik nato navaja sledeč primer: «Francoski novinar Claude Troeller, ki je teden dni živel v naselju Palma Montechiaro, je zapisal: «Bil sem v Indiji, na Kitajskem, v Libanonu, toda tega, kar sem videl v Palma Montechiaro, moje oči ne bodo zlepa pozabile. Italija je civilizirana dežela, je zelo važna dežela. Kako le more dopuščati kaj takega?» Nemška revija «Stern», ki je ta citat objavila, je bila umaknjena iz prodaje v Palermu» — sklepa dopisnik.

«V tem semnju bede — nadaljuje Bernardo Valli — je nujno, da izbruhne zločinstvo, pa naj gre za organizirano ali neorganizirano zločinstvo...». S tem v zvezi Valli navaja sledeči primer: «Leta 1945, malo prej, preden je prišel v Agrigento novi poveljnik policije (Tandoj op. ur.) je v Palma Montechiaro tolpa iz okolice napadla celo vlak na progi Licata - Agrigento, oropala vse potnike in nekatere od teh tudi pobila. Nekaj mesecev prej, še vedno v Palmi, je tolpa napadla in izropala vojašnico karabinjerjev in pobila ljudi, ki niso hoteli sprejeti «zakona» mafije».

Ne bomo govorili o tolikokrat že opisani mafiji. Navedli bomo le en primer, ki ga isti novinar navaja v zvezi z razmerami v teh nesrečnih krajih sicer tako lepe in prirodno bogate Sicilije: «Pustimo naselje Palma Montechiaro in stopimo v Raffagali, v neko bližnje naselje, kjer je komisar Tandoj skušal uveljaviti zakon. Odveč bi bilo ponovno navajati statistične podatke, dovolj je povedati, da veljajo približno tako, kot tisti v Palma Montechiaro. Tu je bil 8. decembra 1953 zvečer umorjen posestnik Salvatore Milla s štirimi streli iz samokresa pred cerkvijo na trgu. Bilo je to o mraku, ko je bil trg v Raffagaliju, 15 km od Agrigenta, poln ljudi, ki so se v pričakovanju večerje razgovarjali. Toda, ko je prišel komisar Tandoj, ni od te množice nihče niti videl morilca. Policijski komisar je sicer s preiskavo nadaljeval, toda nihče ni odprl ust».

Žalostne slike še bolj žalostnih razmer, tako da se človek sprašuje ali smo še v Evropi ali ne. Ne bi hoteli omalovaževati nekaterih uspelih del na Siciliji, kot n. pr. nove naftne vrelce in še kaj podobnega, toda vse to je tako malo, da nujno sili k pospeševanju načrtov, da se ta temen madež čimprej izbriše.

Gospodarski pregled Ekonomske komisije ZN

Porast industrijske proizvodnje glavna evropska značilnost 1959

Upadanje samo v ladjedelništvu in v industriji premoga

ŽENEVA, aprila. — Porast industrijske proizvodnje je ena izmed glavnih značilnosti gospodarskega razvoja Evrope v preteklem letu. Ta ugotovitev izhaja iz gospodarskega pregleda Evrope za leto 1959, katerega je v Ženevi te dni objavilo tajništvo Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo. Pregled bo služil kot osnova za razpravljanje na bližnjem 15. zasedanju komisije, ki bo v Ženevi od 20. aprila do 6. maja.

V pregledu gospodarskega razvoja posameznih evropskih področij navaja tajništvo komisije, da je v preteklem letu prišlo do nadaljnje gospodarske ekspanzije v zahodni Evropi. Upadanje proizvodnje je bilo zabeleženo samo v ladjedelništvu, delno zaradi prilagojevanja kapacitet dolgoročnim potrebam, in v industriji premoga, zaradi večje orientacije na potrošnjo nafte. Zahodnoevropska potrošnja premoga se je v letu 1959 zmanjšala za 10 odstotkov oziroma ravno za toliko kot v letu 1958. Na področju trgovine je bilo pomembno nadaljnje povečanje zahodnoevropskega izvoza v ZDA in povečanje trgovine med zahodnoevropskimi državami samimi. Brez bistvenega napredka, ponekod pa celo v nazadovanju, je bila trgovina Zahodne Evrope s prekomorskimi državami, ki proizvajajo surovine.

V državah Vzhodne Evrope je bila industrijska proizvodnja v letu 1959 večja od planirane, razen v Bolgariji, kjer je porastla samo za 20 do 25 odstotkov namesto za predvidenih 28 odstotkov. Po ugotovitvah gospodarskega pregleda je večina vzhodnoevropskih držav objavila v preteklem letu nove dolgoročne gospodarske načrte, ki odražajo večjo elastičnost v politiki planiranja, prav tako pa tudi večjo prilagojevanje ne samo zalogam surovin, temveč tudi pogojem tržišča in željam potrošnikov. Za strukturo industrijskih investicij v teh državah je značilno predvsem povečanje investicij v kemični industriji. Tajništvo komisije poudarja, la je leto 1959 mogoče imeti za prehodno leto v sovjetskem gospodarstvu, ki se je usmerilo na učvrstitev dveh dalekosežnih reform, ki sta bili uvedeni že leta 1958, t.j. prepuščanje strojno - traktorskih postaj zadrugam in sprememba v sistemu odkupovanja.

V deželah Južne Evrope: (Portugalski, Španiji, Italiji, Turčiji, Grčiji in Jugoslaviji) ter v Irski je bruto-nacionalni proizvod na prebivalca rastel v letih od 1950 do 1957 letno za 4,9 odst. v primerjavi z 3,9 odst. v zemljah organizacije za evropsko ekonomsko solelovanje v celoti. Porast je bil mnogo večji v industriji (okrog 9 odst. na leto), kot pa v kmetijstvu (3 odst. letno). Medtem ko se je v velikih industrijskih državah Zahodne Evrope dohodek na prebivalca od začetka druge svetovne vojne povečal za 45 odst., se je v državah Južne Evrope povečal samo za 29 odst. Zaradi tega so se še nadalje večale razlike v dohodku med industrijsko razvitimi in slabo razvitimi državami. Izjemo predstavlja samo Jugoslavija.

V pregledu se ugotavlja, da se je v zadnjih petdesetih letih kmetijska proizvodnja v tej skupini držav razvijala zelo počasi. Značilno pa je povečanje doseženega prinosa v zadnjih letih v Grčiji, Irski in v Jugoslaviji.

V vseh država Južne Evrope in v Irski je industrijska proizvodnja v letu 1959 presegla predvojni nivo.

Kljub doseženemu napredku pa dosega nivo industrijske proizvodnje na prebivalca samo eno četrtino nivoja na prebivalca v industrijsko razvitih državah Zahodne Evrope. Toda tajništvo ekonomske komisije poudarja, da bi lahko slabo razvite države Južne Evrope z letnim naraščanjem industrijske proizvodnje za 7 odst. v dvajsetih letih dosegle nivo industrijske proizvodnje na prebivalca v gospodarsko naprednih državah Zahodne Evrope.

Države Južne Evrope in Irske niso v celoti sodelovale pri splošni ekspanziji svetovnega izvoza. Njihov skupni delež svetovnemu izvozu se je od 3,1 odst. v letu 1937-1938 zmanjšal na 2,2 odst. v letih 1957-1958. Velik del izvoza teh držav je usmerjen v industrijske države. Toda medtem ko se je skupni uvoz teh industrijskih držav znatno povečal, se je delež izvoza Južne Evrope in Irske v te države zmanjšal od 10,7 odst. leta 1938 na 7,1 odst. leta 1957. Glavni vzrok tega relativno negativnega gibanja leži v blagovni strukturi trgovine dežel Južne Evrope in Irske, za katero je značilen velik odstotek kmetijskih proizvodov v celotnem izvozu.

Danes v Verdiju

Violinist Salvatore Accardo ima 19. let. Violino igra od šestega leta, diplomiral pa je leta 1956 na konservatoriju S. Pietro a Maiella v Neaplju. Leto prej je zmagal na natečaju «Arti» v Milanu. L. 1955 je bil vpisan v mednarodni kurz G. B. Viotti v Vercelliju in med 26 domačimi in tujimi tekmovalci je bil med trojico zmagovalcev. Leta 1956 se je udeležil mednarodnega natečaja v Ženevi ter je bil edini pripuščen v finale. L. 1958 si je osvojil mednarodno nagrado «Nicolò Paganini» ter trofejo Pomlad RAI, že leto prej pa nagrado akademije Chigi.

HOROSKOP ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Za trgovce in poslovne ljudi izredno zanimiv dan. V čustvenih zadevah precejšnja napetost in nerazumljiva hladnost.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Če niste povsem prepričani v uspeh, ponovno preglejte načrte in si priskrbite pomoč. Važen dogodek, od katerega bo marsikaj odvisno.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Naj vas ne presenetijo spletke ljudi, ki kovajo načrte za vašim hrbtom. Bili ste pravočasno opozorjeni, pa niste temu verjeli.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Pri delu bodite vestni in pozorni, hkrati pa naj pride do izraza vaša sposobnost, kajti po sedanjih uspehih bodo sodili vaše zmogljivosti.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Drzni načrti in tvegani posli niso za vas. Tudi v svojem krogu se ne spuščajte v odločnejša dejanja, ker bi vam vse spodletelo.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Računali ste, da vam bo delo uspelo, pa se je nekaj zataknilo. To naj vas ne moti, ker se bo v prihodnjih dneh vse prav steklo. Glavobol.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Nekoliko počasni boste. Temu je kriva neodločnost, ki jo boste sami plačali. Sicer pa kar dobro razpoloženje.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Ne polagajte prevelike pozornosti govoricam in naj vas te ne zavedejo k izbruhom ljubosumnosti. Poslovno boste beležili le uspehe.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Vsaka površnost in raztresenost bi bila zelo škodljiva. Preveč se zanašate na svoje sile in na svoje finančne možnosti.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Obeta se vam prijetno delo. Če se čutite dovolj močne, ga sprejmite. Pazite na odnose s tujimi osebami, ker bi se vam lahko maščevalo.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Odkritosrčnost, ki je vaša značilnost, naj ne sodijo kot šibkost ali celo hlapčevstvo. Zmerna uslužnost je najboljša.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Napaka je vaša, čemu jo hočete naprtiti sodelavcem. Drugič več pozornosti. Večerne ure posvetite svojcem in sebi. Pazite na zdravje.

Radio in televizija

Sobota, 16. aprila 1960

Radio Trst A

7.30 Jutranja glasba in koledar; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Pesmi Velikega tedna; 13.30 Virtuozi loka; 14.45 Bach: Pasijon; 16.40 Glasba za klavičembalo; 17.20 Godalni orkestri; 18.00 Radijski tednik za najmlajše; 18.30 Haendel, Vivaldi; Paisiello: Koncert; 19.00 Sestanek s poslušalkami; 19.30 Muzio Clementi: Trije trii; 20.00 Sport; 21.00 Starček Abl, legenda, Elena Bono; 22.10 Cherubini: Requiem v c-molu; 23.00 Haendel: Sonata za violino in klavičembalo; 13.30 Nokturni, romance in serenade.

Trst

12.10 «Tretja stran»; 12.45 Tržaški trio: na programu Beethoven; 15.40 Haendel, izvaja tržaški godalni orkester.

Koper

7.15 Glasba za dobro jutro; 12.00 Glasba po željah; 12.45 Lahka glasba; 13.40 Kmetijski nasveti «Kaj je pozitivna selekcija pri redčenju gozdov»; 13.45 Popevke in ritmi; 14.30 «Primorski tednik»; 14.45 Priljubljene melodije; 15.10 Zabavna glasba; 15.20 Za veselo popoldne; 15.40 Prenos RL; 16.00 Dunajske melodije; 16.30 «Dogodki in njih odmevi»; 16.45 Izbrani listi iz «Rusalke» in «Prodane neveste»; 17.25 Lahka glasba; 17.30 Parada orkestrov; 18.00 Prenos RL; 19.00 Poje Caterina Valente; 19.30 Prenos RRL; 22.15 Plesna glasba.

Nacionalni program

11.00 Lualdi: Oratorij; 11.50 Telemann: Koncert v E-duru za violo in godalni orkester»; 12.10 Paganini: «Sonatina», «Variacije», «Moto perpetuo»; 12.25 Brahms, «Koncert op. 102»; 13.30 Simfonična glasba: Weber, Schubert; 15.55 Napoved vremena za ribiče; 16.00 Oddaja za bolnike; 16.45 Skladbe za oboo in godala: Albinoni, Torelli; 17.20 Bach: «Koncert za orgle in orkester»; 17.40 Jutrišnji šport; 17.55 Knjiga tedna; 18.25 Izžrebanje loterije; 18.30 Tedenski literarni prgeled; 19.30 Nabožni dokumentarij; 20.15 Bachove nabožne skladbe;

II. program

9.00 Jutranje vesti; 9.30 Violinist Ojstrah; 10.00 Puccinijeva opera «Angelica»; 11.00 Glasba za vas, ki delate; 13.00 Beethoven: «Sonata za violino in klavir»; 13.40 Otroški zbor p. v. Renate Cortiglioni; 14.40 Čajkovski: Simfonija št. 6 «Patetica»; 16.00 Mozart: «Simfonija K 551»; 16.30 Nikita Magalov izvaja Chopina; 18.00 Radijske sličice; 18.35 Oddaja nabožnega značaja; 19.20 Schubert: «Kvintet op 114

III. program

17.00 Andre Gretry: «Koncert za flavto in orkester», E. N. Mehul: «Simfonija št. 2», G. Bizet «Suita št. 3»; 18.00 Grčija in Mala Azija; 18.30 Bachove koralne skladbe; 19.15 Demografske in socialne posledice izseljevanja iz ital. juga; 19.30 A. Webern: «Cantata št. 2»; 20.00 Vsakovčerni koncert: Beethoven, Šoštakovič;

Slovenija

8.05 Skladatelj Nikola Hercigonja; 8.40 Plesni orkester Billy May; 8.55 Radijska šola; 9.25 Čitalniška romantika v zborih; 9.40 Iz filmov in glasbenih revij; 10.10 Mozartove, Verdijeve in Puccinijeve arije; 11.00 Radi bi vas zabavali; 11.30 Pionirski tednik; 11.50 Kvintet Kamilo iz Celja; 12.00 Georges Bizet: Lepotica iz Pertha; 12.15 Kmetijski nasveti; 12.25 Domači napevi; 12.45 Ritmi Latinske Amerike; 13.30 Domača in narodna glasba; 13.53 Kunc: Sedem valčkov za klavir; 14.20 Iz znanosti in tehnike; 16.00 Od romantike do danes: Alojz Srebotnjak; 16.30 Vedri zvoki; 17.10 Glasbena križanka; 18.15 Ivo Robič z orkestrom; 18.30 Slavko Avsenik; 18.45 Okno v svet; 20.00 Pokaži, kaj znaš!;

Ital. televizija

13.30 TV šola: Telovadba, zemljepis in državljanska vzgoja ter gospodinjstvo; 17.00 TV za mladino: Potovanje po Holadski, Italiji, Luksemburgu, ZDA, Belgiji, Franciji, Kanadi, Japonska družina; 18.30 TV dnevnik; 18.50 Kronike iz minule dobe; 19.15 Nabožna oddaja; 19.55 Teden v svetu; 20.08 Sedem dni v parlamentu; 20.30 TV dnevnik; 20.50 Nabožen program

Jug. televizija

Beograd: 18.00 «Dva dvajsetaka» — igrica za otroke: 18.45 TV pošta; 20.00 TV dnevnik; Ljubljana: 20.30 «Pomladanska promenada» — zabavno glasbena revija

Goriško-beneški dnevnik

V kinematografski dvorani v Štandrežu

Občni zbor Goriške nabavno-prodajne zadruge

Izdatki in dohodki so znašali nad 11 milijonov

V kino dvorani v Štandrežu so imeli občni zbor Goriške nabavno - prodajne zadruge. Predsednik Stanko Marušič je poročal o lanskoletnem delovanju, ki je bilo na splošno takšno kot prejšnje leto. Podjetje si je nekoliko opomoglo z zmanjšanjem režijskih stroškov in z odpravo poslovnega davka na promet (IGE). Medtem ko je poslovalnica pri pevmskem mostu povečala svoj promet, je v Štandrežu in na Vrhu ostalo pri starem, povečal se je še v Gabrjah in nekoliko zmanjšal v Sovodnjah. Zadruga šteje 180 članov.

Iz poročila Franca Gravnerja, predsednika nadzornega odbora, povzemamo, da so imeli pet sej. Pohvalil je vse uslužbence zadruge, predvsem pa podpredsednika Bernarda Bratoša za njegovo upravljanje podjetja.

Lanski promet v obeh smereh je znašal nekaj nad 11 milijonov lir. Upravni stroški so znašali 8 milijonov lir, v raznih skladih pa ima zadruga 2,7 milijona lir.

Lanski čisti dobiček je znašal komaj 62.000 lir. Podjetje si ni zastavilo naloge, ko je bilo ustanovljeno, da bi večalo svoje dobičke, ampak je bil njegov cilj predvsem v tem, da nudi potrošnikom blago po ugodnih cenah.

Sklepi pokrajinskega upravnega odbora

Sestal se je pokrajinski upravni odbor (GPA), ki je odobril: Pokrajinska uprava: nakup filma, s katerim bodo prikazovali škodljivost obolenj goveje živine (brucellosi); prispevek za leto 1959 deželnemu diagnostičnemu središču za ugotavljanje virusnih obolenj.

Občina Doberdob: spremembe staleža občinskih uradnikov.

Občina Tržič: odvažanje smeti iz mestnega središča (odbor je odobril predlog, da se ta usluga hitreje izvršuje).

Zaključena preiskava o umoru P. Cassine

Preiskava o usmrtitvi Pierine Cassine iz Mažerol se je zaključila; preiskovalni sodnik dr. Pedretti je izročil državnemu pravdniku vse spiske, da bi jih proučil in obtoženca zaslišal. Že sedaj lahko trdimo, da bosta Lino Cencič in Peter Makorič sojena pred videmskim porotnim sodiščem. Oba sta bila soudeležena pri umoru Cassine 6. januarja letos. Žensko sta najprej slekla in jo z žico privezala na drevo. Zaradi mraza je nekaj ur pozneje zdihnila. Ugotovili so, da je za zločin v prvi vrsti odgovoren Cencič, medtem ko mu je Makorič pri njegovem zločinskem poslu samo pomagal.

Izleta SPD

Slovensko planinsko društvo iz Gorice ima v programu organizacijo dveh izletov:

Na velikonočni ponedeljek, 18. aprila, bo tradicionalni popoldanski družinski izlet na Valerišče k Štekarjevim. Na programu je prosta zabava in razne šaljive točke. Goričani se zberejo ob 13. uri pri pevmskem mostu.

V nedeljo 24. aprila bo popoldanski izlet na Kras. Odhod z vlakom iz Nove Gorice ob 13.05 do Dutovelj, od tam pa peš (približno eno uro hoje) v Pliskovico na ogled znamenite kraške jame. Zbirališče na kolodvoru Nova Gorica ob 12.45. Povratek z zadnjim vlakom. V primeru slabega vremena izletov ne bo. Vsi so vabljeni.

Aretiran eden od pobeglih jetnikov iz goriških zaporov

Karabinjerji iz San Daniele del Friuli so aretirali 21 letnega Renza Pizzala, ki je 10. aprila skupaj z Guidom Pallinijem pobegnil iz goriškega sodnijskega zapora. Kot je znano, sta pripornika izkoristila trenutek, ko se je v zaporni kapeli brala maša in so zaradi tega pazniki nekoliko popustili.

Pizzale in Pallini sta se spustila s pomočjo rjuh na sodnijsko dvorišče, od koder sta vstopila v sodnijsko palačo in od tu dosegla svobodo. V Čedadu sta ukradla motor ter se podala v San Daniele del Friuli. Popačila sta svoj izgovor ter se skušala prikazati kot angleška turista. Ustavila sta se v neki gostilni, kjer sta naročila kosilo. Po obedu pa se je Pizzale hotel sprehoditi. Po nesrečnem naključju je naletel na karabinjerskega brigadirja, ki ga je takoj spoznal in ga aretiral. Pallini pa, ki je od daleč videl ta prizor, jo je urno pobrisal z motorjem in zabrisal za seboj vsakršno sled.

Urnik trgovin za velikonočne praznike

Zveza goriških trgovcev sporoča, da se ob priliki velikonočnih praznikov morajo vsi trgovinski obrati v naši pokrajini ravnati po naslednjem urniku, ki ga je določil goriški prefekt:

Sobota 16. aprila: vse trgovine brez izjeme lahko zaprejo zvečer ob poljubni uri; v pekarnah ter v mlekarnah bodo prodajali kruh oziroma mleko tudi za naslednji dan.

Nedelja 17. aprila: razen cvetličarn, ki bodo odprte do 13. ure, bodo vse ostale trgovine zaprte cel dan.

Ponedeljek 18. aprila: pekarne in mlekarne bodo v dopoldanskih urah odprte, dokler ne prodajo vsega blaga; mesnice od 6.30 do 11. ure, trgovine s sadjem in zelenjavo od 8. do 12. ure, cvetličarne od 8. do 13. ure; vse ostale trgovine bodo zaprte cel dan.

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja temperatura 14.8 stopinje ob 7. uri, najnižja 9 stopinj ob 4.30. Vlage 90 odstotkov; včeraj je padlo 18.2 mm dežja.

V Podgori bodo zgradili poslopje UNRRA-CASAS

Tehnični upravni odbor pri deželnem skrbništvu za javna dela v Benetkah, se je povoljno izrazil o naslednjih načrtih:

Krmin: napeljava centralne kurjave v osnovni šoli «Vittorio de Feltre», znesek 5.2 milijona.

Gorica: gradnja stanovanjskih poslopij UNRRA-CASAS v Podgori, znesek 20.7 milijona.

Gradež: gradnja ribiških stanovanjskih hiš za 53.5 milijona.

Gradiška: oprema srednje šole, znesek 3.4 milijona.

Gorica: gradnja poslopij UNRRA-CASAS, znesek 33 milijonov.

Pričakujejo, da bo urad odobril zdaj še načrte same.

Podgorca padla z motociklom na Oslavju

Včeraj ponoči, kmalu po polnoči, so na tretjem ovinku ceste, ki pelje na Oslavje, mimoidoči našli motociklista, ki sta z motornim vozilom znamke MV trčila ob obcestni kamen. Ponesrečenca sta 21-letni prodajalec Mario Kocjančič iz Podgore, Ul. Cuneo št. 1, ter 19-letni Giorgio Crali prav tako iz Podgore. Z reševalnim avtom Zelenega križa, ki je kmalu nato prišel na kraj nesreče, so mladeniča prepeljali v civilno bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili Craliju in Kocjančiču udarec na lobanji, šok ter razne odrgnine, zaradi katerih se bo moral zdraviti osem dni.

Vozni red vlakov

PRIHODI

IZ TRSTA: (A) 4.38, (A) 6.25, (D) 6.39, (A) 7.35, (D) 8.29, (D) 10.49, (D) 12.59, (A) 13.40, (A) 15.31, (A) 17.23, (A) 18.49, (D) 20.33, (A) 21.32, (A) 22.47.

ODHODI

ZA VIDEM: (A) 4.39, (A) 6.27, (D) 7.01, (A) 7.38, (D) 8.30, (A) 10.53, (D) 13.00, (A) 13.42, (A) 15.34, (A) 17.25, (A) 18.51, (D) 20.35, (A) 21.35, (A) 22.49.

PRIHODI

IZ VIDMA: (D) 0.14, (A) 5.51, (A) 6.44, (D) 7.49, (A) 8.12, (D) 8.52, (A) 10.50, (A) 14.16, (A) 15.49, (DD) 17.09, (A) 18.34, (A) 20.03, (D) 21.48.

ODHODI

ZA TRST: (D) 0.15, (A) 5.53, (A) 6.46, (D) 7.51, (A) 8.15, (D) 8.54, (A) 10.52, (A) 14.18, (A) 15.51, (DD) 17.11, (A) 18.36, (A) 20.05, (D) 21.50.

Goriška KD za vlado levega centra s Fanfanijem

Ko se je izvedelo, da je Fanfani sprejel mandat za sestavo nove vlade, je pokrajinski tajnik Krščanske demokracije v Gorici Gino Cocianni izjavil, da so se pričele italijanske politične zadeve znova pozitivno razvijati po sredinsko-levičarski formuli. Po dolgem in mučnem premoru so danes podani vsi razlogi, da KD s politično akcijo uresniči svoj program od 25. maja v skladu s potrebami in upravičenimi upi italijanskega ljudstva. Ko je pokrajinski tajnik izrazil v imenu vseh goriških demokristjanov zadovoljstvo glede možnosti sestave nove Fanfanijeve vlade, ki bi izražala politično linijo večinske stranke na Goriškem, je pozval osrednje strankine organe in parlamentarce, da ta napredek omogočijo.

Izlet žena v Trst 1. maja

Slovenske žene iz Goriške organizirajo 1. maja avtobusni izlet v Trst. Odhod iz Gorice ob 8.30. Dopoldne ogled Miramara, popoldne pa razstave cvetic. Voznina bo stala 450 lir, vpisovale pa bodo naslednje poverjenice: Za Gorico in Štandrež na ZSPD v Ul. Ascoli 1; Podgora: Vilma Bregant, Malka Mikluš, Sovodnje: Milka Devetak, Dol: Alma Boneta; Vrh: v zadrugi, Doberdob: Zalka Jarc. Vpisovanje se zaključi 25. aprila. Datum izleta so od 25. aprila preložili na 1. maj zaradi tehničnih razlogov.

Cirkularka mu je ranila palec

V žagi gozdne uprave na Svetogorski cesti se je včeraj ob 7.30 pripetila delavcu 19-letnemu Ruggeru Luzetiču huda nesreča. Delavec je zaposlen pri skladiščniku Ruggeru Ranerju. Ko je bil včeraj po opravkih v žagi, mu je cirkularka ranila palec desne roke. Prerezala mu je kožo in poškodovala kost. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer so mu zdravniki poškodbo operirali. Ozdravel bo predvidoma v 30 dneh.

DEŽURNA LEKARNA

Danes je čez dan in ponoči odprta lekarna d'Udine, Ul. Rabatta št. 18, tel. 21-24.

Kino v Gorici

CORSO. 16.00: «Lepa nevesta», A. Gardner, D. Bogarde, mladini vstop prepovedan.

VERDI. 16.00: «Svet ponoči», cinemascope v barvah.

CENTRALE. 17.00: «David in Golija», Ivo Pajer, E. R. Drago in O. Welles, cinemascope v barvah. Vse zunanje scene so snemali v Jugoslaviji. I. Pajer je Jugoslovan.

MODERNO. 17.00: «Oddaljeno obzorje», V. Mayo, A. Ladd.

Lahka atletika na slovenski srednji šoli

Na šolskem igrišču na Rojcah so se te dni dijaki slovenskega liceja in gimnazije pripravljali za pokrajinsko tekmovanje, ki bo verjetno meseca maja. Omenimo naj nekaj podatkov, ki so jih dosegli naši dijaki:

Tek na 80 metrov: Anselmi 9"4, De Battisti 9"9, Cisič 10"1, Kogoj 10"2.

Tek na 1000 metrov: Devetak 3'22"5, sledita Pintar in Semolič.

Skok v višino: Anselmi 1.68, De Battista 1.60, Appe 1.50.

Skok v daljino: De Battista m 5.91, sledita Devetak in Appe.

Met krogle: Černic 12.15 m, Gergolet 11.84 m, Cej.

Met diska: Cej 32.65 m, Devetak 31.80 m, Gergolet 30.26.

Skok s palico: Cej 2.70 m, sledi Lavrenčič.

Štafeta 4x100: gimnazija (Černic, Peršolja, Bednarik, Kogoj), sledi nižja srednja šola.

Med dijakinjami so dosegle lepe rezultate Tomasini: skok v daljino 4.36 m; skok v višino: Bordon 1.30 m, Figelj 1.30 m; met diska: Cigoj 24.34 m, Bordon 23.85.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Prvi dan smučarskega tekmovanja na Etni

Arpin in Zimmerman prvi v veleslalomu

Med ženskami je zmagala Romunka Ilona Miklos

CATANIA, 15. — Danes se je začelo smučarsko tekmovanje znano pod imenom «Tri dni Etne». Čeprav nekateri tekmovalci, ki so že poslali svoje prijave in med temi je olimpijski prvak Vuarnet, niso mogli priti na to tekmovanje ob pobočju Etne, pa je bilo vseeno dovolj drugih znanih imen, zaradi česar se ne more govoriti o razočaranju gledalcev.

V prvem dnevu tekmovanja je bil na sporedu veleslalom za moške in ženske. Med moškimi si delita prvo mesto Francoz Arpin in Avstrijec Zimmerman, ki sta presmučala 2000 m dolgo progo s 45 vratmi v 1'31". Italijan Milianti je zasedel četrto mesto.

Med ženskami pa je Ilona Miklos (Romunija) nepričakovano, toda zasluženo zmagala s časom 1'31"8 pred Avstrijko Gertraudovo.

Vrstni red današnjega tekmovanja v veleslalomu je sledeč:

MOŠKI

1. Arpin Michel (Fr.) in Zimmerman Egon II (Av.) 1' in 31"; 3. Grumenfelder Georges (Sv.) 1'31"02; 4. Milianti Paride (It.) 1'31"4; 5. Behr Sepp (Nem.) in Nicolò Felice (It.) 1'31"8; 7. Italo Pedroncelli (It.) 1'32"3; 8. Gottfried Seflinger (Av.) 1'32"9; 9. Cornel Tabaras (Rom.) 1'33"1; 10. Francesco De Florian (It.) 1' in 33"3; 11. Ferdl Fettig (Nemčija), 12. Fredi Brupbacher (Šv.), 13. Carlo Senoner (It.), 14. Helmut Schaeler (Av.), 15. Paul Schmid (Sv.), 16. Enrico Senoner (It.), 17. Michel Mignot (Fr.), 18. Aldo Zulian (It.), 19. Riccardo Gluck (It.), 20. Ivo Mahlknecht (It) in Paul Pfosi (Sv.), 22. Wtodzimierz Gzarnrak (Polj.), 23. Osvaldo Picchiottino (It.) in Giuseppe De Nicolò (It.), 25. Roman Sobaski (Polj.), 26. Peter Krasel (Av.), 27. Giuliano Tiamon (It.), 28. Charles Palmer (Vel. Br.), 29. Bronistaw Trzebunia (Polj), 30. Michel Erb (Av.), 31. Carlo Platter (It.), 32. George Gaidon (Fr.), 33. Wilfried Esen (Av.), 34. Roberto Lilie (Av.), 35. Walter Jelinek (Av.).

ŽENSKE

1. Miklos Ilona (Rom.) 1'25"; 2. Gertraud (Av.) 1'25"6; 3. Breaud (Fr.) 1'26"8; 4. Heckmair (Nem.) 1'28"4; 5. De Tassis (It.) 1.28"9; 6. Zofija Brodkewič (Polj.) in Giustina Demetz (It.), 8. Jacquelin Gerloz (Fr.) in Beverly Abederson (ZDA) 10. Siglinde Breuer (Av.), 11. Edith Zimmermann (Av.), 12. Heidi Mittermeier (Nem.), 13. Tina Poloni (It.), 14. Barbara Kurkowiak (Polj.), 15. Laurence Corne (Fr.), 16. Lisbeth Gadnyra (ZDA), 17. Marlene Stucki (Sv.), 18. Geri Czikos (Av.), 19. Inge Senoner (It.).

KOŠARKA

Italija-Čile 78:61

SANTIAGO, 15. — Italijanska košarkarska reprezentanca, ki gostuje v Južni Ameriki, je po uspehih v Argentini, zabeležila svojo prvo zmago v čilski prestolnici. Snoči so Italijani premagali izbrano čilsko peterico 78:61 (36:34).

V Bologni univerzitetno državno prvenstvo

RIM, 15. — Letošnje univerzitetno državno prvenstvo bo v Bologni od 1. do 8. maja. Na sporedu so tekmovanja v košarki (od 1. do 8.), v hokeju na travi (od 1. do 5.), v sabljanju (od 2. do 7.), v odbojki (od 4. do 8.), v rugbyju (od 6. do 8.) ter v ženski lahki atletiki, ki bo 8. maja na občinskem stadionu.

Prijave za tekmovanje sprejema CUS v Bologni vse do 25. t. m.

Hokej na kotalkah za «Pokal prvakov»

Italija-Anglija 9:3 (3:2)

MONTREAUX, 15. — V prvem dnevu turnirja v hokeju na kotalkah za «Pokal prvakov» je italijanska reprezentanca premagala angleško z 9:3. Anglezem se je posrečilo v prvem delu igre dvakrat izenačiti, toda tik pred koncem so morali še enkrat kloniti.

V drugem delu tekme so Italijani pospešili tempo igre in so, predvsem zaradi slabega dne angleškega vratarja, se šestkrat pretresli mrezo nasprotnikov, medtem ko se je Angležem samo enkrat posrečilo presenetiti italijansko obrambo.

Italija je poslala na igrišče same mlade igralce. Moštvo pa so ojačali z dvema starejšima, to je z Brezigarjem in Villo. Najboljši je bil Bortoloni, ki je igral samo v drugem delu igre. Bortoloni, katerega igra je bila občudovanja vredna, je dosegel pet golov.

Rezultati prvega dne so sledeči:

Italija - Anglija 9:3 (3:2)
Spanija - Belgija 10:2 (4:0)
Svica - Zah. Nemčija 7:1 (2:1)
Portugalska-Francija 11:2 (7:0)

Tudi v drugi tekmi je italijanska reprezentanca slavila zmago. Tokrat je bila Belgija, ki je morala kloniti. Tekmovanje se bo nadaljevalo jutri in se bo zaključilo v ponedeljek.

V večernih urah so Italijani premagali tudi Špance 4:2.

KOLESARSTVO

MOSKVA, 15. — Najboljši sovjetski kolesarji Viktor Kapitanov, Nikolaj Kolumbet, Jurji Melekov in Anatol Cepovič se že pripravljajo za rimske olimpijske igre. Zaradi tega se ne bodo udeležili mednarodne kolesarske dirke Praga - Berlin - Varšava.

Sovjetska kolesarska zveza je javila, da bo na dirko poslala Smajdukjina, Bebenina, Vostrajakova, Olizarenka, Kurbatova in Jutckova. Ta ekipa bo čez nekaj dni odpotovala v ČSR, kjer bo nadaljevala trening.

Prihodnji ponedeljek in torek v Rimu

Srečanje v vaterpolu Italija - Jugoslavija

Prva tekma bo uradnega, druga pa prijateljskega značaja

RIM, 15. — Jugoslovanska vaterpolo reprezentanca, ki bo 18. in 19. t. m. gostovala v Italiji, je odložila prihod v Rim na soboto ob 7.20. Jugoslovani bodo najprej trenirali skupno z Italijani, 18 t. m. pa bo uradno srečanje med obema reprezentancama. Dan kasneje se bosta reprezentanci ponovno srečali v prijateljski tekmi.

V nedeljo bo prispel v Rim belgijski sodnik Bauwens ki bo sodil obe srečanji. Danes se je začel v Rimu trening italijanskih vaterpolistov. V Bielli pa so se zbrali, ravnotako na skupnem treningu, juniorski vaterpolisti, ki se bodo udeležili mednarodnega turnirja, ki bo 23. in 24. t. m. v Bruslju.

Triestina na sprehodu v okolici Sassuola

Triestina, ki je predvčerajšnjem premagala s 3:0 diletantsko enajstorico Sassuola, včeraj ni trenirala. Trener je odpeljal igralce na sprehod v okolico prijetnega mesteca nedaleč od Modene, kjer bo Triestina ostala do nedelje zjutraj.

Postava, ki bo šla na igrišče proti Modeni še ni točno določena. Verjetno bo ista, ki je preteklo nedeljo premagala enajstorico OZO iz Mantove.

PLAVANJE

BARTESVILLE, 15. — V malem bazenu Bartesvilla se je začelo zimsko žensko ameriško plavalno prvenstvo. V prvi finalni tekmi na 110 yard prosto je Chris Von Saltza preplavala progo v času 56"3, s čimer je izboljšala ameriški rekord in izenačila čas Avstralke Dawn Fraserjeve.

V drugi finalni tekmi na 250 yard prsno je Susan Rogers dosegla s časom 3'14"6 nov državni rekord.

Italijansko nogometno prvenstvo A in B lige

Milan - Fiorentina za prestiž in za točke

Nevarni srečanji za Triestino v Modeni in za Torino v Leccu

Brez dvoma bo tudi po tekmah 27. kola nogometnega prvenstva A lige ostal Juventus še vedno na vrhu lestvice in z zanimanjem gledal kaj se dogaja takoj za njim. Juventusu, ki bo sprejel v goste neapeljsko enajstorico, ki je tako pri srcu Lauru, da je že določil pol milijarde za ojačenje moštva, verjetno ne bo težko priti do zmage.

Teže pa bo za Fiorentino, ki je na robu možnosti, da jo Milan dohiti. V nedeljo bodo morali florentinski igralci na igrišče Milana in če bodo morali prepustiti zmago domačinom, tedaj bo stanje po točkah med njima izenačeno, s čimer pa ni receno, da bi Milan prišel na drugo mesto lestvice. Boljša razlika v zgoditkih namreč govori v prid Fiorentine. Brez dvoma se lahko trdi, da bo ta tekma v ospredju zanimanja športne nedelje, ker je predvsem važna za določitev drugega najboljšega moštva v tem prvenstvu.

V ostalih tekmah bodo domača igrišča odločujoč faktor za zmago. V tem položaju se je znašla Atalanta, ki bi morala, vsaj na papirju, odpraviti Genoo s porazom v žepu. Nič bolje bi se ne smelo pripetiti Bariju v Vicenzi, pa čeprav ne smemo pozabiti, da so južnjaki posebno proti Interju pokazali, da nekaj tudi oni znajo. Alessandrio bi ne smelo čakati v Rimu nič drugega kot poraz, pa čeprav z minimalno razliko golov.

Tudi Udinese ima možnost, da si zagotovi obe razpoložljivi točki. V goste pride enajstorica iz daljnega Palerma, ki ni nobeno strašilo in čeprav je na četrtkovem treningu z lahkoto odpravila neko drugorazredno enajstorico, je pa vendar že v tej tekmi pokazala, da se namarava prijeti obrambne taktike. Vprašanje je seveda, če bodo znali Videmčani prebiti zid.

Čeprav bi lahko tudi Bologni, ki igra pred domačimi gledalci, pripisali zmago, pa se nočemo prenagliti z drznimi napovedmi. Njen nasprotnik bo Inter, s čimer je povedano vse in predvsem to, da si lahko pričakujemo neodločen izid ali celo poraz domačinov. Med Sampdorio in Laziom bo tekma odprta vsem trem rezultatom, medtem ko bo srečanje med Padovo in Spalom potekalo verjetno v znaku ravnovesja z malenkostno prednostjo, ki ji daje domače okolje, za prvo.

B LIGA

V tem prvenstvu čaka Triestino razmeroma težka borba z Modeno, ki sicer ne spada med elito, a je vendar, posebno na domačem igrišču, v strah in trepet gostom. Prognoza govori torej v prid domačinom, vendar si lahko predvoljujemo misliti in predvsem upati, da bo znala Triestina ohraniti tudi v nedeljo svojo nepremagljivost. Za to bi ji zadostoval neodločen rezultat, ki pa ni nemogoč.

Najtežjo tekmo dneva čaka brez dvoma Torino, ki gre v goste v Lecco. Ta borba bo tolikor bolj zanimiva, ker bo med prvima dvema v lestvici. Prav zato so možni vsi rezultati, pa čeprav pripisujejo Torinu kot največjo možnost le neodločen izid. Tudi tretjeplasirana Catania ne bo imela lahkega dela v Veroni. Toda gotovo je, da bodo sicilijanski igralci stremeli k neodločenemu izidu, katerega bodo verjetno tudi dosegli. Za rezultate ostalih tekem bi bilo težko se izreči. Tudi v tem prvenstvu bodo imela glavno besedo domača igrišča, kot velja za tekmo Cagliari - Taranto, Catanzaro - Parma, Reggiana - Venezia in do neke mere tudi Sambenedettese - Messina ter Simmenthal Monza - Novara.

Bolj ostri in do končnega žvižga negotovi bosta borbi na igriščih Coma, kamor bo prišla gostovat Brescia, in OZO Mantove, ki bo igrala proti Marzottu. Brescia in Marzotto lahko namreč pripravita kako presenečenje, ki bi morda presenetilo le navijače Coma in OZO iz Mantove, nikakor pa ne poznavatelje sil in možnosti posameznih moštev v tem prvenstvu.

Totocalcio št. 33

Atalanta-Genoa	1
Bologna-Inter	1 2
Juventus-Napoli	1
L. R. Vicenza-Bari	1
Milan-Fiorentina	1 X 2
Padova-Spal	1 X
Roma-Alessandria	1
Sampdoria-Lazio	X 1
Udinese-Palermo	1
Lecco-Torino	X 1 2
Verona-Catania	X 1
Biellese-Bolzano	X
Perugia-Livorno	X
Modena-Triestina	X
Pescara-Trapani	X

Danes v Bangkoku pred 30.000 gledalci

Perez-Kingpetch za naslov prvaka

Boksarskemu srečanju, ki velja za svetovni naslov, bosta prisostvovala tudi tajlandski kralj in kraljica

BANGKOK, 15. — Po večkratnih odložitvah bo jutri končno v prestolnici Tajlandije boksarsko srečanje za naslov svetovnega prvaka v mušji kategoriji med dosedanjim prvakom Argentincem Pascualom Perezom in tajlandskim boksarjem Ponejem Kingpetchem.

Oba boksarja sta včeraj zaključila treninge. Perez, ki ga imenujejo «mali velikan», je dosegel težo telesa 49,441 kg, ki mu tudi najbolj prija in je obenem znak, da je v odlični formi. Domačin je na tehtnici zabeležil 50.802 kg.

Ta handikap v teži ne povzroča svetovnemu prvaku nobenih skrbi. Predvsem ne zaradi njegovih silovitih udarcev, ki so glede na njegovo postavo in kategorijo izredni. Čeprav domačini upajo v zmago svojega ljubljenca, pa prognoza govori v prid Argentinca, ki ga smatrajo v razmerju 3 2 za favorita.

Prireditelji so prepričani, da bodo lahko napolnili vseh 30 tisoč prostorov na stadionu, ki so ga izrecno zgradili za to priliko in ki jih je stal 120.000 dolarjev. Kaže pa, da bo več gledalcev kot se je pričakovalo. To se da sklepati po jutranjih vesteh, da je tajlandska policija priprla več ponarejevalcev vstopnic.

Boksarskemu srečanju bosta prisostvovala tudi tajlandski kralj Phumibol Adulyadei in kraljica Sirikit. Zelo verjetno bosta kralj in kraljica prišla na stadion še pred začetkom glavnega srečanja.

Perezu so za srečanje zagotovili 40.000 dolarjev (25 milijonov lir) nagrade. Zmagovalcu pa bo tajlandski kralj podaril zlato spominsko darilo.

DANES V LINZU

Juniorji v nogometu Italija-Portugalska

DUNAJ, 15. — Jutri se bo začel v Avstriji mednarodni juniorski nogometni turnir, ki ga prireja UEFA in katerega se udeležuje 16 mladinskih državnih reprezentanc. Te reprezentance so razdeljene v 4 skupine in sicer: v prvi skupini so poleg Italije še Grčija, Portugalska in Holandska, v drugi Avstrija, Bolgarija, Anglija in Poljska, v tretji Vzhodna in Zahodna Nemčija, Madžarska in Turčija, medtem ko so v zadnji Francija, Belgija, Romunija in Španija.

Največjo možnost za zmago imajo Italija v prvi skupini, Avstrija in tudi ni izključeno Poljska v drugi, kjer so sile precej izenačene, Madžarska v tretji in Francija ali Romunija v zadnji.

Tekme, ki bodo v Gradcu, Linzu, St. Poltenu, Wienerju Neustatd in na Dunaju, bodo vsak drugi dan. Igra bo trajala dvakrat po 40'

Italijanska juniorska reprezentanca bo jutri prvič nastopila v Linzu proti Portugalski. Zelo verjetno bodo Italijani igrali v sledeči postavi: Bonollo; Rosetti, Rosato; Salomoni, Bercellino, Mazzanti; Soglano, Cavallito, Veronesi, Ferrario, Bonfada.

BOKS

BOSTON, 15. — Organizator boksarskih srečanj Sam Silverman je javil, da so morali odložiti dvoboj za naslov svetovnega prvaka med Penderjem in Robinsonom, ki bi moralo biti 29. t. m. na 10. junija. Do odložitve je prišlo zaradi bolezni Penderja. Robinson je pristal na odložitev in je že podpisal novo pogodbo.

CIRIL KOSMAČ

POMLADNI DAN

18.

— No, pa hvala... — sem zamrmral in se obrnil, ker me je bilo sram v dno duše, a česa me je bilo sram, nisem vedel.

— Dobro hodi! — je Brika kliknila za mano.

In res sem dobro hodil, saj sem hodil hitro, kolikor so me le nesle utrujene noge. Češnje sem držal pred sabo, kakor bi nesel jajca, in se od strani oziral vanje. Bile so temnordeče, debele, nabrekle, sočne. ‚Sama živa kri!' sem v mislih kar nenadoma zaslišal razkričani Brikin glas, nato pa stričev hudomušni smeh in njegove bobneče besede: ‚Ti si mi sama živa kri! Z lasmi in kostmi bi te pozobal!' Stresel sem glavo in nagonsko stopil na rob ceste, da bi vrgel češnje v reko. A jih nisem vrgel. Bilo me je celo tako sram, da sem naglo krenil naprej. Sklenil sem, da jih ponesem domov in da jih dam mlajšim trem. Toda do doma sem še najmanj desetkrat stopil na rob ceste, a sem se zmeraj premislil in jih nisem odvrgel

Tako sem prišel do Preseke, to se pravi na ovinek, ki se z njega že vidi domača hiša. Tam sem se ustavil in se še enkrat zagledal v vrečko. Takoj mi je bilo popolnoma jasno, da češenj res ne morem nesti domov. Vprašali me bodo, kje sem jih dobil. In kaj naj odgovorim? Ali naj mar povem, da mi jih je dala mlada Brika? Ob tisti misli sem kar zardel in smuknil s kolnika. Kakor tat sem se skozi gosto jelševje pretaknil do reke, se previdno ozrl, da me kdo ne bi videl z drugega brega, sesul češnje iz vrečke ter jih nato začel z nogami teptati v pesek.

In ko sem to opravil, me je bilo šele resnično sram!

Pogledal sem v mokri pesek, ki je bil rdeč od živega soka, in ogledal sem si podplate svojih čevljev, ki so bili tudi krvavi. Naglo sem se sezul, opral čevlje in jih položil na prod, da bi se posušili. Sedel sem na skalo, se zamaknil v bistro vodo, ki je brzela mimo, ter si bridko očital, da sem zagrešil zelo grdo dejanje.

— In zakaj? Zakaj?... — sem se s pestmi tolkel po vročem čelu. — Mar je Brika storila kaj grdega? Nič. Grde so bile samo moje misli.

In tisti neprijetni, zoprni občutek me je zdaj znova mučil. Obrnil sem se na postelji, odprl oči in se ozrl po sobi. Sončni žarki so zdaj tkali zlato preprogo na podu. Čmrlja sta bila izginila. Bilo je tiho. In utihnil je tudi harmonij. Slišal sem, da je oče stopil v sobo k mami, pa se je kmalu spet vrnil v izbo in harmonij se je spet oglasil. Zdaj je dokaj glasno zadonela pesem «Slovan, na dan!». To pesem je mama zelo rada pela. Pela jo je še preteklo zimo, ko se je včasih privlekla v izbo in se spravila v zapeček. O mraku so se otroci stisnili okrog nje in jim je pela. In kako je zvenel njen glas! Čeprav zdaj ni pela, se mi je vseeno zdelo, da slišim, kako brnijo stekla v razmajanih, preperelih oknicah... Toda glej, zdaj se je oglasil očetov mehki bariton:

— Prikaži se, rešilni dan,

— otmi naš rod...

Pesem je utihnila in nato je utihnil še harmonij. Oče se je vrnil k mami. Slišati je bilo njegovo pritajeno šepetanje, potem pa je bilo tiho, tiho, tiho — samo Idrijca je šumela mimo hiše — in tiho je bilo še celo večnost. Moje srce se je že začelo vznemirjati, a prav tedaj so zaškripale stranice mamine postelje. Slišal sem, kako je oče šel iz sobe, kako je šel skozi izbo v vežo in nato po stopnicah. Počasi je odprl vrata v mojo čumnato, toda prikazal se ni.

— Ali si zbujen? — je tiho vprašal.

— Sem, — sem šepnil in planil na komolce.

— Vstani! — je rekel glasneje in z nekakšnim čudnim mirom.

Tako sunkovito sem se pognal kvišku, da se mi je zvrtelo v glavi. Naslonil sem se na zid in počakal, da je vrtoglavica minila. Nato sem se začel spuščati po stopnicah v vežo. Oče je prišel iz kuhinje. Z njim je prišla moja starejša sestra. Ko sem stopil s stopnic, je oče obema položil roke na rame in mirno rekel:

— Le tiho bodita...

Stopili smo v izbo. Vrata v mamino sobo so bila široko odprta. Oče naju je potisnil čez prag. Mama je ležala mirno. Na njenih brezkrvnih ustnicah je bil znani spokojni smehljaj. S sestro sva se začudeno spogledala in se nato vprašujoče ozrla v očeta, ker še nisva razumela njegovega skrivnostnega vedenja. Tedaj je položil prst na usta in zamolklo rekel:

— Tiho bodita, otroka moja. Umrla je...

Njegove besede, njegov glas, izraz njegovega obraza in njegov pogled so bili tako močni, mirni in pomirjujoči, da sva bila res tiho.

Oče naju je počasi potisnil nazaj v izbo in zaprl vrata mamine sobe. Stegnil je levico, ne da bi se ozrl, in ustavil nihalo stare stenske ure. Nato je nama spet položil roke na ramo ter rekel prav tako skrivnostno in zaupljivo:

— Mama je bila samo naša, zato ne bomo klicali nobenih žensk. Vse bomo opravili sami. In hitro. Ko se mali trije vrnejo, mora biti že vse opravljeno.

In res smo vse opravili sami. Takoj smo iz izbe spravili v vežo mize, stole in harmonij. Nato sva z očetom šla v hram in privlekla iz vlažne teme tisto dolgo vojaško mizo, ki je tam počivala, odkar je bil na njej ded ležal na mrtvaškem odru. Poribala sva jo pri žlebu in jo nato odnesla v izbo. Pogrnila sva po njej mojo žimnico in pod žimnico sva za vzglavje položila meter dolgo bukovo klado, kakor smo bili klado položili za vzglavje tudi dedu. Sestra je prinesla bele rjuhe in mamino črno obleko...

Vse je šlo od rok brez besede in celo brez pogledov, a delali smo vneto, kakor smo zmeraj vneto delali za mamo. Oče se je vedno bolj pogostoma oziral skozi okno. Vedel sem, da čaka, kdaj se bodo vrnili najmlajši trije. Ko so se prikazali na Preseki, je mama že ležala med cvetjem in svečami. Sestra se je umaknila v kuhinjo, oče se je zravnal, se z dlanjo pogladil po hrbtu svojega orlovskega nosu, potegnil z roko preko oči in jo obrisal pod pazduho, nato pa je odločno in hitro stopil po vrtu otrokom naproti. Videl sem, kako so se veselo spustili v tek, ko so ga zagledali, videl sem, kako je počepnil in razširil roke, da so vsi trije prileteli v njegov objem. Stisnil jih je k sebi in zdelo se mi je, da so dolgo ostali nepremično. Nato je najmlajšega vzel v naročje, ostala dva pa sta ga prijela vsak za svojo hlačnico in drobila ob njem. Šli so zelo počasi, a vendar so se naglo bližali. Ko so prišli do hleva, sem stopil od okna in se še enkrat ozrl na mamo, ki je s smehljajem pričakovanja ležala med cvetjem in svečami, nato pa sem se obrnil in se pognal po stopnicah v svojo čumnato...

Mamo smo pokopali v torek dopoldne. Dokler je bila na mrtvaškem odru, sem le poredkoma prišel iz čumnate. Ležal sem na postelji ter ure in ure strmel v strop, ki sem ga bil v jeseni prekril z belo lepenko, popisano z vsemi spregatvami latinskih glagolov, da sem jih lahko ponavljal leže in o vsakem času. Tudi tista dva dni sem jih večkrat nehote ponavljal, kakor sem prav tako nehote vlekel na ušesa sleherni šum. Slišal sem strahotno, votlo padanje desk, ki jih je tesar Podzemljič na svislih izbiral za mamino krsto ter jih spuščal na dvorišče, nato sem slišal rezko sikanje njegove žage in še bolj rezko žvižganje obliča. Slišal sem prekladanje posode v kuhinji, žvenket steklenic in kozarcev v veži, korake okovanih čevljev in bosih nog. Slišal sem ljudi, ki so prihajali in odhajali; spoznaval sem jih po glasu, po hoji, po kašlju, po vzdihih...

(Nadaljevanje sledi)